2

FRANCISCI HOTOMANI IVRISCONSVLTI Legum Romanarum Index.

Τῆς ἐπιμελείας δ' ἅλα πάντα γίνεται.

Cum gratia & priuilegio Cæsario in Annos V.
Et Regis Galliarum in Annos XX.

BASILEAE, APVD EPISCOPIVM
Iuniorem, M. D. LVIII.

BIBLIOTEKA ELBLĄSKA

Ob. 6. II. 3326

FRANCISCVS HOTOMANVS LE-ctori S.

Peræpretium esse arbitror, tibi lector optime, scriptionis huius ce meæ, consilijq; rationem omnem breuiter aperire: quod cum editione superiore facere præter misissem, sensi meam mihi fraudi negligentiam fuisse. Cùm duobus ab hinc annis, post argumenta in singulas Pãdectarum & Codicis leges absoluta, magnũ & laboriosum opus De uerborum quæ ad ius pertinent significatione, scribere instituissem, & quæ ad illud institutum meum pertinerent, undiq; apud Græcos & Latinos scriptores studiose conquirerem, non incommodè me facturum putaui, si legum quoq; Romanarum nomina, & breuem aliquam significationem earum rerum quas uel iubebant, uel uetabant, eo ordine quem in opere uniuerso sequebar, colligerem: ut ea suum in locum, hoc est, sub literam l referrentur. Quod idem & in senatusconsultis, & in magistratibus, ut in Iurisconsultis factũ studiosi adolescentes breui, ut spero, cognoscent. In hoc autem negocio quid officij mei fuerit, facile, ut opinor, quiuis intelligit summam scilicet cuiusq; rei leuiter attingere, & digitos, ut dici solet, ad fontes, hoc est ad auctores ipsos unde planius intelligi cuncta possent, intẽdere. Ecce au-

tem dum huic operi incumbo, mihi literæ à Paulo Manutio afferuntur. Viro non modo eruditione admirabili, sed etiam ingenio planè singulari prædito, in quibus, quemadmodum consuetudo nostra fert, propter eius erga me beneuolentiam, meumq; erga ipsum studium instituta, mihi cùm de præstantißimis alijs suis consilijs, tum etiam de libro de legibus propediem edendo, scribebat. Qua re cognita, anceps me, ijs de causis quas quiuis sua pte sponte intelligit, cogitatio suspensum incertumq; tenuit: dum amicitiæ nostræ nihil magis consentaneũ esse statui, quàm humaniter ei dubitationem meam aperire, ut si ei uideretur, scriptum illud meum extinguerẽ, neq; unquam in manus hominum peruenire sinerem. Respõdet ille pro sua singulari humanitate comiter, sibi non modò nõ ingratum, sed etiam iucundißimũ fore, si liber ederetur. multaq; in hanc sententiam, quæ non tam ex iudicio, quàm beneuolentia profecta esse facilè intelligebam. Ita liber typographo missus, festinanter, instante nimirum Frãcfordiensi mercatu, impressus, eoq; deportatus, præstantißimum Pauli Manutij & insigne opus, ijsdem in comitijs honores iam omnes sic assecutũ offendit, ut huic tamen nostro gratiæ nonnihil relinqueret. Sic enim à plerisq; exceptus est, ut nulla propemodum exempla in alterum mercatũ typographo supereſſent, nonnullíq; de illo imprimendo librarioli consilium inirent. Qua de caussa faciendum iam putaui, ut alteram eiusdem libri editionem his nundinis adornarem: quam tum ex diuturniore ueterum auctorum obseruatione, tum ucrò ex Manutiani libri lectione iucundißima me-

liorem

liorem aliquanto fore mihi quidem persuadeo. tametsi si quid adhuc in ea desiderabitur (multa autem eiusmodi fore, non mediocriter pertimesco) peto ab æquis lectoribus, primum ut instituti mei quod superius exposui, consilijq; rationem meminerint: deinde ut cogitent uel me inuito atq; ignorante superiorem editionem renouari à quibusdam typographis potuisse: illud quoq; petere non uerebor, ut aliqua huiusce culpæ pars occupationibus ijs tribuatur, quibus in multo maioribus, et, ut spero, melioribus libris edendis dies iam & noctes distineor: quorum nomina & inscriptiones, ne quid à me temporis caussa fingi uideatur, infrà subscribam. Vale lector optime, & salue.

Iurisconsultus, siue de optimo genere iuris interpretandi.
Commentarius in libros quatuor Institutionũ iuris.
Commentarius de Verbis iuris.
Commentarius in aliquot Ciceronis orationes.
Commentarius in leges XII. tabularum.
De legis actionibus, & formulis antiquis.
Elementa antiquitatum Romanarum.
Obseruationum in Pandectas libri IIII.

INDEX RERVM,

DE QVIBVS QVAE QVE lex lata est. Demonstrat autem quot, quæq; leges perlatæ sint. Nam ROGATIONES omnes, quæ perlatæ non sunt, omisimus.

A

DE Adulterijs, Iulia 43
de Aedilibus, Furia 30
de Aere alieno, Valeria 93
de Aere alieno, Sulpitia 86
de Aere alieno Sempronia 81
Agraria Seruilia 84
Agraria Sempronia 81
Agraria Liuia 53
Agraria lex paulò post C. Gracchi necem lata 99
Agraria Appuleia 6
Agraria Cassia 12
Agraria Cornelia 20
Agraria Flaminia 30
Agraria Iulia 38
Agraria Licinia 49
Agraria Plotia 68
Agraria Titia 89
Agraria Thoria 89
de Alea, Titia, Talaria, Cornelia, Publicia 87
de Ambitu leges 98
de Ambitu, Calpurnia 11
de Ambitu, Cornelia Bæbia 18
de Ambitu, Fabia 27
de Ambitu, Iulia 41
de Ambitu, Pinaria 66
de Ambitu, prima Poetelia 68
de Ambitu, Tullia 91

Anna-

Annalis Villia 96
Annaria lex 5
de Annona, Clodia 14
de Auctoritate patrum, Menia 59
de Auctoritate patrũ, Curia 25
de Auentino, Acilia 36
B
de Bello Antiochi, Cornelia 18
de Bello Macedonico, Sulpitia 87
de Bello Mithridatico, Manilia 55
de Bello Mithridatico, Sulpitia 87
de Bello Perſei, Licinia, Caſſia 51
C
Caſtrenſis lex 101
de C. Mario, Cornelia 19
de C. Mario, Manlia 56
de C. Seruilio 99
Caducaria, Iulia 43
de Cæſare, Trebonia 90
de Cæſaris prouincijs, Vatinia 95
de Caia Tarratia, Horatia 35
de Carminibus infamibus pag. 98
de Cenſorib. Clodia 16
de Cenſoribus, Cæcilia 10
de Cenſura, Aemylia 4
de Ceſſione bonorum, Iulia 45
Cibaria, Aemilia 4
de Ciuitate, Gellia & Cornelia 33
de Ciuitate, Calpurnia 12
de Ciuitate, Iulia 45
de Ciuitate, Pappia 62
de Ciuitate, Plautia Papiria 67
de Ciuitate, Menſia 59
de Ciuitate Romana 99
de Ciuitate, Seruilia 85
de Clauo pangendo, Genutia, Aemilia 34
de Cn. Pompeio, Ampia, Lambiena 5
de Coitionib. Duilia, Menenia 27
de Collegijs, Clodia 16
de Colonia Nouicomi, Claudia 17
de Colonijs, Appuleia 6

de Colonijs deducẽdis, Liuia 52
de Colonijs deducendis, Liuia 53
de Colonijs deducendis, Acilia 1
de colonijs deducendis, Aelia 2
de Colonijs, Iulia 39
de Colonijs deducendis, Sempronia 83
Commissoria lex 18
de Comitijs, Aelia 2
de Comitijs, Claudia 17
de Comitijs, Clodia 14
de Comitijs, Fusia 31
de Comitijs, Fusia 31
de Comitijs 99
de Comitijs 100
de Consecratione, Papiria pag. 61
Curiata lex 25

D

de Damno à canib. illato, Pesulania 64
de Damno iniuria dato, Aquilia 7
de Dedititijs, Atilia 8
de Defectione militũ, Valeria 94
de Dictatura, Antonia 5
de Dictatore 99
de Donis & muneribus, Cincia 13
de Donis & muneribus, Titia 89
de Duumuiris naualibus, Decia 26
de Duodecim tabulis, De cemuirales 26

E

de Exulibus, Plotia 67

F

Fabia lex 28
de Falso, Cornelia 23
de Fœnore, Claudia 17
de Fœnore, Duilia Menenia 27
de Fœnore, Genutia 34
de Fœnore, Iulia 39
de Fœnore, Licinia 49
Fœnoris semunciarij lex pag. 98
Frumentaria, Liuia 53
Frumentaria, Sempronia pag. 84
Frumentaria, Terentia Cassia 88

de

de Fullonibus, Cæcilia 10
de Furtis, Hostilia 36
H
de Hæredum institutione, Vellea 47
I
de Iactu, Rhodia 76
de Incestu, Peducea 64
de Iniurijs, Cornelia 22
de Intercessione, Clodia pag. 15
de Iis qui legibus soluuntur, Cornelia 24
Iudiciaria, Antonia 5
Iudiciaria, Aurelia 9
Iudiciaria, Cornelia 19
Iudiciaria, Iulia 38
Iudiciaria, Liuia 53
Iudiciaria, Plautia 66
Iudiciaria, Pompeia 69
Iudiciaria, Pompeia 71
Iudiciaria, Sempronia 82
Iudiciaria, Seruilia 85
de Iudicijs, Iulia 42
de Iure dicundo, Plætoria pag. 67
de Iugurtha Romam euocando, Memmia 58
Iunia Vellea lex 96
de Iure Campanorum, Furia 30
de Iure ciuitatis, Porcia pag. 72
de Iure ciuitatis, Sempronia 83
de Iure ciuitatis, Seruilia pag. 85
de Iure ciuitatis, Pappia pag. 72
de Iure ciuitatis, Sulpitia pag. 86
de Iure ciuitatis, Valeria pag. 94
de Iure patronatus, Pappia 63
de Iure Siculorum, Rupilia 77
de Iure suffragij, Valeria pag. 95
de Iurisdictione Prætorũ, Cornelia 24
L
de Legationibus liberis, Tullia 91
de Legibus Consularis imperij, Terentia 88
de Legibus, Aebutia 2
de Legibus, Cæcilia Di-

dia 10
de Legibus, Iunia Licinia pag. 47
de Legibus, Licinia Iunia pag. 52
de Legibus & Cẽsoribus, Publilia 73
de Legibus Cæsaris, Iulia pag. 39
de Legumlatorib. Licinia Aebutia 52
de Liberali cauſſa, Clodia pag. 13
de Libertate, Iunia Petronia 48
de Libertinis, Iunia Norbana 47
de Libertinis, Viſcellia pag. 96
de Limitib. Cornelia 25
de Limitibus, Iulia 45
de Limitibus, Sempronia pag. 84
de Ludis Apollinaribus, Licinia 50
de Luſu Cornelia 24
de Luſu, Publicia 72
de Luſu, Titia 88

M

de Magiſtratib. Bithynio rum, Pompeia 71
de Magiſtratibus Cornelia 20
de Magiſtratib. Cornelia pag. 21
de Magiſtratibus, Duilia pag. 27
de Magiſtratib. Genutia pag. 34
de Magiſtratibus ſacroſanctis, Horatia 35
de Magiſtratibus è plebe creandis, Licinia 49
de Magiſtratibus, Martia 56
de Magiſtratib. Plebeijs, Publilia 72
de Magiſtratibus, Pompeia 71
de Magiſtratibus, Sextia pag. 86
de Magiſtratib. Sempronia 82
Maieſtatis, Appuleia 6
Maieſtatis, Cornelia 21
Maieſtatis, Iulia 40
Maieſtatis, Varia 95

Mania lex 55
de Manumißionibus, Iulia 44
de Manumißionib. Aelia Sentia 3
de Manumißione, Furia Caninia 32
de M. Tullio, Clodia 15
de M. Tullio Cicerone, Cornelia 24
de Matronarũ cultu, Oppia 60
de Maritandis ordinibus, Iulia 41
de Maritandis ordinibus, Pappia, Poppæa 62
de Menſe Iulio, Antonia pag. 6
de Menſe Auguſto, Pacuuia 61
de Metello, Appuleia 7
de Metello reuocãdo, Calpidia 11
de Minoribus, Lætoria pag. 48
de Militia lex 98
de Militia lex 101
Minutia lex 59
de Mortuo inferendo, Regia 76
de Mulierum hæreditatibus, Voconia 97
de Multa, Ateria Tarpeia pag. 8
de Multa, Tarpeia 88
de Multa, Menenia Sextia pag. 58
de Multarum æſtimatione Papiria Iulia 61
de Municipijs, Cornelia pag. 20
Muneralis lex 59

N

de Natali urbis, Cornelia pag. 24
de Nexu, Pœtilia Papiria pag. 68
de Nocturnis cœtibus, Gabinia 32
de Numero conuiuarum, Orchia 60
de Nundinis, Hortẽſia 35

O

Optima lex 60

P

Pagana lex 61
de Pace Carthagimienſiũ, Acilia, Minutia 1
de

de Pace Macedonica, Marcia Atimia 56
de Parricidijs, Pompeia pag. 69
de Patrum connubijs, Canuleia 12
de Patritijs, Cornelia 18
de Pauli triumpho, Cassia pag. 13
Peculatus, Iulia 44
de Peculatu, Petillia 65
de Pecunijs ob rem iudicandam captis, Pompeia 71
de Peregrinis, Licinia & Mutia 51
de Peregrinis, Petronia pag. 65
de Pessimũtio sacerdotio, Clodia 16
de Piratis persequendis, Gabinia 33
de Plagiarijs, Fabia 27
de Plebiscitis, Horatia Valeria 35
de Plebiscitis, Hortensia pag. 36
Pletoria lex 67
Plotia Flauia 67
de Pompeio, Trebonia pag. 90
de Pompeianis, Hircia 35
de Prætoribus, Bæbia 10
de Proscriptis, Valeria pag. 94
de Prouincijs, Cornelia pag. 21
de Prouincijs, Clodia 15
de Prouincijs, Iulia 37
de Prouincijs, Iulia 39
de Prouincijs, Pompeia pag. 69
de Prouincijs decernẽdis, Sempronia 84
de Prouocatione & libertate populi, Valeria pag. 92
de Prouocatione, Valeria pag. 93
de Prouocatione, Valeria ibidem
de Pueris impudicis, Scatinia 80

Q

de Quæstoribus, Cornelia 21
de Quæstoribus, lex pagina 101

de

R

de Regio & Consulari imperio, Iunia 46
de Regis Attali hæreditate, Sempronia 81
de Regno Cypri, Clodia pag. 16
de Reis postulandis, Memmia 58
Remnia lex 76
de Re militari, Sempronia 83
de Re nummaria, Claudia pag. 17
de Re nummaria, Papiria pag. 61
de Re nummaria, Liuia pag. 52
de Re nummaria, Maria pag. 57
Repetundarum, Acilia 1
Repetundarum, Cæcilia pag. 11
Repetundarum, Calpurnia ibid.
Repetundarum, Cornelia pag. 19
Repetundarum, Iulia 38
Repetundarum, Seruilia pag. 85
de Repetundis, Vatinia pag. 96

S

de Sacerdotijs, rogatio Licinia 52
de Sacerdotijs, Sextia Licinia 86
de Sacerdotijs, Romuleia pag. 77
de Sacerdotijs, Atia 8
de Sacerdotijs, Cornelia pag. 21
de Sacerdotijs, Domitia pag. 26
de Sacerdotijs, Iulia 38
de Sacerdotijs, Iulia 39
de Sacerdotijs, Labiena pag. 48
de Sacerdotijs, Mãlia 56
de Sacerdotijs, Ogulnia pag. 59
de Sacerdotijs, Antonia pag. 6
Sacratæ leges 78
Sacrata militaris ibid.
Satyra lex 79
de Satricanis, Antistia 5
de Scribarũ negociatione

ne, Claudia 14
de Senatu, Cassia 12
de Senatu supplendo, Cassia 13
de Senatu habendo, Gabinia 33
de Senatu habendo, Pupia 73
de Senatū supplendo, Sentia 84
de Senatorum nauibus, Claudia 14
de Senatorib. à Iugurtha corruptis, Mamilla pag. 55
de Seruis, Petronia 65
de Sicarijs, & ueneficis, Cornelia 22
de Socijs ac nominis Latini, Claudia 17
de Socijs Latini nominis, Liuia 52
de Socijs, Liuia 54
de Sodalitijs, Licinia pagina 51
de Socijs, Pappia 62
de Statellis, Martia 57
de Sumptib. funerum, Cornelia 20
Sulpitia 86
Sumptuaria, Antia 5
Sumptuaria, Cornelia pagina 20
Sumptuaria, Didia 26
Sumptuaria, Fannia 30
Sumptuaria, Iulia 44
Sumptuaria, Licinia 50
de Suffragijs, Cælia 11
de Suffragijs, Cassia 12
de Suffragijs, Gabinia 32
de Suffragijs, Maria 57
de Suffragijs, Papiria 61
de Suffragijs, Sempronia pag. 83
de Syllæ dictatura, Valeria 93

T

de Templis & aris Sulpitia Sempronia 87
Theatralis, Iulia 44
Theatralis, Roscia 77
de Terminis, Alliena 4
de Terminis, Fabia 28
de Terminis Fauia, uide Fabia
de Terminis, Mamilia 54
de Terminis, Peducea 64
de Terminis, Roscia 77

de

de Teſtamentis, Cornelia pag. 23
de Teſtamentis, Furia 31
de Teſtamentis, Iulia Miſcella 46
de Teſtamentis, Falcidia pag. 29
de Teſtamentis, Glitia 34
Tribunitia lex 90
Tribunitia lex à quo ſic nominatur 91
de Tribunis militum, Rutilia 77
de Tribunis militum, Atilia Martia 8
de Tribunis militum, Licinia Caſſia 51
de Tribunis plebis, Sacrata Iunia 78
de Tribunis Plebis, Iunia, uide Sacrata Iunia
de Tribunis plebis, Atinia 9
de Tribun. plebis. Trebonia 90
de Tribunis plebis, Aurelia 9
de Tribunis pleb. Cornelia 21
de Tribunis plebis, Icilia pag. 37
de Tribunis plebis, Pompeia 68
de Trib. pleb. Lex 102
de Triumpho, Maria Porcia 57
de Triumpho lex 102
de Triũuiratu quinquennali, Titia 88
de Tuſculanis, Flauia 30
de Tutelis, Atilia 9
de Tutelis, Claudia 18
de Tutoribus, Iulia Titia 45

V

de Vacatione lex 102
de Vectigalibus, Liuia pag. 52
Venalium uendendorum, leges Maniliæ 55
de Veſtalis capiendæ ritu, Pappia 62
de Veſtalis capiendæ ritu, Popilia 72
de Veneno, Iulia 44
Viaria, Scribonia pagina 81
de Vi Clodia 15

de

de Vi publica & priuata, Iulia 40
de Vi publica, Lutatia pagina 54
de Vi publica, Plautia 66
de Vi & de ambitu, Põpeia 69
de Vi, Pedia 64
de Viceſima, Iulia 42
de Viceſima, Manlia 56
de Vijs Italiæ, Sempronia pag. 83
de Vſucapionibus, Atinia 9
de Vſucapionibus, Iulia Plautia 46
de Vſucapionibus, Scribonia 81
de Vſuris, Gabinia 33
Vnciaria lex 97
de Vnius imperio, Regia pag. 73

LEGVM ROMANARVM ACCOMMODATA ad literarum ordinem enumeratio.

A

CILIA Minutia de pace Carthaginiensium. *Tulere M. Acilius, & Qu. Minutius Tribuni pleb. Cornelio, Aelio COSS. Anno ab urbe condita DLII. Vellèntne iuberènt ne senatum decernere, ut cum Carthaginiensibus pax fieret? & quem eam pacem dare, quemq; ex Africa exercitus deportare iuberent? De pace, uti rogas, omnes tribus iusserunt: pacem dare, P. Scipionem, eundem exercitus deportare. Liuius lib. 30.*

Acilia de coloníjs deducendis. *Tulit C. Acilius Tribunus pleb. Cornelio, Minutio COSS. Anno ab V. C. DLVI. Vt quinq; coloniæ in orã maritimam deducerentur: duæ ad hostia fluminum Vulturni, Literniq;: una Puteolos, una ad Castrum Salerni. his Buxentum adiectum: tricenæ familiæ in singulas familias iubebantur mitti. Liuius lib. 32.*

Acilia repetundarum. *Tulit M. Acilius Glabrio. Vt repetundarum causa una actione absolueretur. id est, ut neq; reum comperendinari, neq; causſam ampliari liceret. Cic. Verr. 2. & 3. et in secundã Asconius.*

Aebutia de legibus. *Tulit Aebutius Trib. pl. Vt duodecim Tab. capita quæ Reip. propter antiquitatem obsoletasq; res inutilia essent, abrogarentur: solæ Legis actiones Centumuiralium causarum manerent. Gellius lib. 16. cap. 10.*

Aebutia Licinia. *Vide Licinia Aebutia.*

Aelia de colonijs deducendis. *Tulit Q. Aelius Tubero Tribunus plebis, Cornelio, Sempronio COSS. Anno DLVIII. Vt Latinæ duæ coloniæ, una in Brutios, altera in Thurinum agrum deduceretur. Liuius libro 34.*

Aelia de comitijs. *Tulit Q. Aelius COS. cum M. Iunio, Anno DXXCVI. Vt quoties cum populo ageretur, augures de cœlo seruarent, magistratus & obnunciandi, id est denunciandi agi per Iouem non licere, & legislationi intercedendi potestatem haberent. Nam quum lex ferretur, Augures de cœlo seruabant: magistratus, siquid obseruatum erat, quo impediri comitia possent, nunciabant. Cicero in Pisoniana, ubi centum ante Pisonis & Gabinij consulatum annis latam hanc fuisse legem scribit, oratorie & suo more. Mentio est apud omnes frequentissima.*

Aelia Sanctia *quæ nominatur in Topicis Ciceronis, inducenda est auctoribus antiquis libris, sententiaq; ipsa & historiæ ueritate postulante. idq; iampridem interpretum nonnulli docuerunt.*

Aelia

Aelia Sentia de manumissionibus. *Tulere Sex. Aelius, C. Sentius* COSS. *Anno* DCCLVI. *Vt qui serui pœnæ causa uincti à domino quibúsue inustæ notæ fuerant, quiue propter noxam torti, nocentésue inuenti, quiue traditi ut ferro aut cum bestijs depugnarent, quiue in custodia fuissent, ij si manumitterentur non ciues* Rom. *sed dedititiorum numero essent: id est ut neq; connubium, neq; commercium, neq; testamenti factionem haberent. ut minorem triginta annorum seruum uindicta aut testamento, nisi causa apud consilium probata, manumittere non liceret. Ne dominus annis uiginti minor, seruum nisi causa apud consilium probata manumitteret. Vt seruus ab eo domino qui soluẽdo non est, testamento liber esse iussus, & hæres institutus, & si minor sit triginta annis, uel in ea caussa sit ut dedititius fieri debeat, ciuis* Romanus *& hæres sit, si tamen alius ex eo testamento nemo hæres sit. Quòd si duo pluréue liberi hæredéue esse iussi sunt, primo loco scriptus liber & hæres sit. Vt si patronus libertum inopem non aluerit, primum libertatis caussa impositis tam ipsi, quàm is ad quem ea res pertinebit, multetur: Deinde ipsius hæreditate, tum ipse tum ipsius liberi priuentur, nisi hæres institutus sit. postremo à bonorum possessione remoueatur, præterquam secundum tabulas.*

Ne dominus in manumittendo seruo seruáue legem ei de contrahendo matrimonio, quæ ciuis R. *libertatem imminuat, imponat. si secus faxit, ad eius legitimam hæreditatem ne admittatur.* Vlpianus *&* Iustinianus *in* Institut. *Item* Iulianus *l. qui soluendo* 42.

Paulus l. si is qui, 55. l. si is qui, 57. l. qui soluendo, 60. l. si non lex, 83. D. de hæredibus instit. l. sciendum, 70. D. de uerborum significat. l. 1. C. qui manum. non poss. l. 3. §. 2. D. de suis & legit. l. si patronus, 33. D. de bon. libert.

Aemilia cibaria. *Tulit* M. Aemilius Lepidus COS. *cum* Q. Lutatio Catulo, Anno DCLXXV. Hac non sumptus cœnarum. sed ciborum genus & modus præfinitus est. Gellius lib. 2. cap. 24. Macrob. Saturn. lib. 3. cap. 17.

Aemilia de censura. *Tulit* Mam. Aemilius Dictator, Anno CCCXX. Ne censura quæ usq; eò quin quennalis fuerat, plusquam annua ac semestris esset. Liuius libro quarto, & 9.

Alliena de terminis. *Tulit.* Eius hoc caput legitur in libro De agrorum conditionibus ualde corruptum, sed ex Roscia, quam suo loco describemus, sic castigauimus: Quæ colonia hac lege deducta, quódue municipium constitutum erit, qui limites decumani, quæcunq; fossæ in eo agro erunt, qui ager hac lege datus assignatus erit, ne quis eos limites decumanos, obsepito, néue quod in eis immolitum, néue quid ibi positum habeto, néue eos arato, néue eas fossas obturato, nè ue quis sepito, quominus suo itinere aqua ire fluere possit. Si quis aduersus ea quid fecerit, in res singulas quotiescunq; fecerit, ##IIII. colonis, municipibúsue ijs in

quorum

quorum agro id factum erit, dare damnas esto: pecunia qui uolet petitio hac lege esto.

Ampia Labiena de Cn. Pompeio. *Tulere* T. *Ampius*, T. *Labienus Tribuni pleb. Metello, Afranio* COSS. *Anno* DCXCIII. *Vt Cn. Pompeius uictor ex Asia ludis Circensibus corona aurea & omni cultu triumphantium uteretur, scenicis autem prætexta coronaq; aurea. Velleius lib.* 2.

Annaria *lex dicebatur ab antiquis ea, qua finiuntur anni magistratus capiendi. Festus. Vide Villia.*

Antia sumptuaria. *Tulit Antius Restio. De sumptu in conuiuia. &, Vt qui magistratus esset, magistratúmue capturus esset, ne quò ad cœnam nisi ad certas personas itaret. Gellius lib.* 2. *cap.* 24. *Macrobius libro tertio, cap.* 17.

Antistia de Satricanis. *Tulit M. Antistius Tribun. pleb. Foslio (ut opinor) & Plautio* COSS. *Anno* DCXXXV. *Vti Senatui de Satricanis ciuibus Ro. sententiæ ferendæ ius esset. Liuius libro* 26.

Antonia iudiciaria. *Tulit M. Antonius* COS. *cum C. Iulio, Anno* DCCIX. *Vt tertia iudicum decuria, è centurionibus, antesignanis, alaudis, manipularibus, fieret. Cicero Philipp.* 1. *&* 5.

Antonia de Dictatura. *Tulit idem Triumuir*

R.P.C. Ne quis ullam ob causam de Dictatore creando referret, neue Dictaturam oblatam acciperet. qui secus faxit, eum ut necare ius fasq; esset. Appianus Emphyl. 3.

Antonia de nomine mensis Iulij. Tulit idem. Vt qui mensis antea Quintilis uocabatur, quod à Martio qui priscis temporibus primus fuerat, quintus esset: is à C. Iulij Cæsaris nomine Iulius deinceps diceretur: quòd hoc mense ad quartum Idus Quintil. Iulius natus esset. Macrob. lib. Sat. 2. cap. 12.

Antonia de sacerdotijs. Tulit idem. Vt ius cooptandorum sacerdotum à populo ad illorum collegium iterum transferretur. Dio lib. 37.

Appuleia de colonijs. Tulit L. Appuleius Saturninus Trib. pleb. C. Mario VI. L. Valerio COS S. Anno DCLIII. Vt in singulas colonias ternos ciues Rom. C. Marius facere posset. Cicero Pro Balbo.

Appuleia agraria. Tulit idem, eodem anno, Vt quem agrum C. Marius COS. in Gallia pulsis Cimbris, in ditionem populi R. redegisset, is populo R. diuideretur, & si ita lex sciuisset, intra diem quintum à singulis senatoribus in eam iuraretur: qui non iurasset, ei multa pœna esset. Appian. lib. De bellis ciuil. 1.

Appuleia maiestatis. Tulit idem. Meminit Cicero lib. De oratore secundo, ubi de caussa Norbani loquitur

quitur, quem maiestatis Appuleia lege postulatum defendit Antonius.

Appuleia de Metello. Tulit idem. Vti Qu. Metello Numidico Consuli quod legi ipsius Agrariæ quæ intra quintum diem iurari in eam iubebat, non paruisset, aqua & igni interdiceretur. Appian. lib. De bello ciuil. 1. Cicero pro Sextio, & alibi.

Aquilia de damno iniuria dato. Tulit C. Aquilius Gallus, Trib. plebis: uti scribit Vlpian. l. 1. D. ad leg. Aquil. ex quo Plebiscitũ uerius appellatur. Eius tria capita fuere, quorum primum & tertium his extat uerbis. Qui seruum seruámue, alienum alienámue quadrupedémue pecudem iniuria occiderit: quanti id in eo anno plurimi fuit, tantum æs dare domino damnas esto. Cæterarum rerum præter hominem & pecudem occisos, siquis alteri damnum fecit, quod usserit, fregerit, ruperit iniuria: quanti ea res erit in diebus triginta proximis, tantum æs domino dare damnas esto. Aduersus infitiantem in duplum actio esto. Non dubitaui autem QVADRVPEDEMVE PECVDEM pro Vel restituere: quod mendum mirum est, tam multorum eruditorũ oculos aspectumq; fugisse. Hanc autem puto esse legem de qua Cicero in Bruto sic loquitur, Atq; eodem tempore accusator de plebe L. Cæsidænus fuit, quẽ ego audiui iam senem, quum ab L. Sabelio multam lege Aquilia de iustitia petiuisset. Opinor enim legendum D A MNI INIVRIA: qua de formula diximus in Orat. pro Comœdo. & multam intelligi, quanti plurimi æstimationem.

Ateria Tarpeia, de multa. *Tulere Sp. Tarpeius, A. Aterius* COSS. *Anno* CCXCVIII. *Vt omnibus magistratibus multæ dicendæ ius esset: quum antea solis Consulibus id liceret: ita tamen ne uel duos boues, uel triginta oues excederent. Vt quum multa pecoris armentiq; à magistratibus diceretur, bos centusis, ouis decusis æstimaretur. Dionys. lib. 10. Gellius lib. 2. cap. 1. & Festus lib. 14. in uoce Peculatus.*

Atia de sacerdotijs. *Tulit T. Atius Labienus Trib. pleb. L. Iulio, C. Marcio* COSS. *Anno* DCXXC IX. *Vt populus sacerdotia (quemadmodum olim lege Domitia) mandaret, quum antea sacerdotes lege Cornelia à Pontificum collegio crearentur. Dio lib. 37.*

Atilia de deditijs. *Tulit L. Atilius Trib. pleb. Claudio, Valerio* COSS. *Anno* DXLIII. *Omnes Campani, Attellani, Calatini, Sabatini, qui se dediderunt in arbitriũ ditionemq; populi R. Fuluio Proconsuli, quæq; unà secum dediderunt, agrum urbemq;, diuina humanaq;, utensiliaq;, siue quid aliud dediderunt: de his rebus quid fieri uelitis, uos rogo Quirites. Plebs sic iussit, Quod Senatus maxima pars censeat, qui adsidetis, id uolumus iubemusq;. Hæc Liuius lib. 26.*

Atilia Martia de Trib. militum. *Tulere L. Aelius, C. Martius Tribun. pleb. Iunio Aemilio* COS. *Anno* CDXLII. *Vt Tribuni militum seni deni in quatuor legiones à populo crearentur. Quæ antea, perquam*

perquam paucis suffragio populi relictis locis, Dictatorum & Consulum fermè fuerant beneficia. Liuius libro 9.

Attilia de tutelis. *Tulit.* Vt *mulieribus pupillisue tutores non habentibus, à Prætore & maiore Tribunorum pleb. parte darentur. Vlpian. capite Instit. 12. Imperator, De Atiliano tutore. Liuius libro 39.*

Atinia de usucapionibus. *Tulit.* Vt *quod surreptum esset, eius rei æterna auctoritas esset, nisi si in eius cui surreptum esset, potestatem reuertisset. Gell. lib. 17. cap. 7. Paulus l. 4. §. 4. D. De usurpat. Iulianus l. 33. eiusd. tit. Cicero Verr. 3.*

Atinia de Trib. pleb. *Tulit.* Vt *qui Tribunus pl. esset, idem senator esset: dicendæq; in senatu sententiæ ius haberet. Gell. lib. 14. cap. ult.*

Aurelia de Tribunis pleb. *Tulit C. Aurelius Cotta COS. cum L. Octauio Anno DCLXXVIII. Vt Tribunis pleb. liceret postea alios magistratus capere: quod lege Sullæ ijs erat ademptum. Pedianus. Verrina I. Liuius lib. 97. Velleius lib. 2.*

Aurelia iudiciaria. *Tulit C. Aurelius Cotta Prætor, M. Crasso, Cn. Pompeio primum COSS. Anno DCLXXXIII. Vt iudicia quæ penes solos senatores*

erant, inter senatores, & equestrem ordinem, & Tribunos ærarios communicarentur. Cicero in Verrinis sæpe, Asconius in easdem in Orat. pro Cornelio, & in Pisonem. Florus uerò epitome 97. Velleius lib. 2. ubi tamen Tribunos ærarios non nominat.

B

BAEbia de prætoribus. *Tulit. Vt alternis annis quaterni Prætores crearentur. Liuius libro 40. Festus nominat libro 16. in uoce, Rogat.*

C

CAecilia de fullonibus. *Tulit Cæcilius Metellus. C. Flaminius, L. Aemilius* CENS. *dedere ad populum ferendam. Plinius libro 35. capite 17.*

Cæcilia Didia de legibus. *Tulerunt Qu. Cæcilius Metellus, T. Didius* C O S S. Anno DCLV. *Ne multis de rebus coniunctim una rogatione ad populum ferretur, ne populo necesse esset in coniunctis rebus complurib. aut id quod nollet accipere, aut id quod uellet repudiare. Cicero Philipp. 5. pro Domo sua, & ad Attic. epist. 1.*

Cæcilia de censoribus. *Tulit Qu. Cæcilius Q. F. Metellus Pius, Scipio COS. cum Pompeio. Anno DCCI. Vt Censoria potestas, quam P. Clodius Trib. pl. imminuerat, restitueretur. Dio.*

Cæcilia

Cæcilia repetundarum. *Tulit.* *Nominatur à Valerio Max. lib. VI. cap. XI.*

Cælia, de ſuffragijs. *Tulit Cælius Trib. pleb.* Q. *Cæcilio*, T. *Elaminio* COSS. *Anno* DCXXX. *Vt etiam in perduellionis iudicio quod Caßia lege Tabellaria exceptum erat, populus nõ uoce ſed tabella ſententiam ferret. Cic. libro de leg. 3.*

Caducaria. *Vide Iulia Caducaria.*

Callidia de Metello reuocãdo. *Tulit Qu. Callidius Trib. pleb. ut Qu. Metellus qui quod in Saturnini legem iurare noluerat, exilio damnatus erat, in ciuitatem reuocaretur. Valer. Max. lib. V. cap. II. Cicero pro Plancio.*

Calpurnia repetundarum. *Tulit* L. *Calpurnius Piſo Trib. pleb.* L. *Marcio*, M. *Manilio* COSS. *Anno* D CIIII. *nulla antea quum fuiſſet. Vt quibus in provincijs magiſtratus populi R. eorũm ue comites pecunias contra leges cepiſſent, earum prouinciarum homines iudicio Romæ conſtituto ſuas pecunias repeterent. Cic. De offic. II. in Bruto & Verrina V.*

Calpurnia, de ambitu. *Tulit* C. *Calpurnius Piſo* COSS. *cum* M. *Glabrione, Anno* DCLXXXVI. *Vt ambitus damnati omni honoris petitione prohiberentur certaq; pecunia multarentur. Dio. lib. 26. Cic. pro*

pro Muræna, pro Cornel. & in eam Ascon.

Calpurnia de ciuitate. *Sisenna histor. lib. 4. Milites ut lex Calpurnia conceſſerat, uirtutis ergô ciuitate donari. Hæc Nonius in uoce* Ergô.

Canuleia, de patrum cõnubijs. *Tulit C. Canuleius Trib. pleb. M. Genutio & C. Curtio* COSS. *Anno* CCCIX. *Vt plebi cum patribus connubiorum ius eſſet. Vt Tribuni militum conſulari potestate promiſcue ex patribus ac plebe crearentur. Augustinus lib. De ciuit. Dei* III. *cap.* 17. *Liuius lib.* 4.

Caſſia agraria. *Tulit Sp. Caßius Conſul cũ Virginio, Anno* CCLXVII. *Vti ex agro Hernicis, quibuſcum fœdus ictum erat, adempto, dimidium Latinis, dimidium plebi diuideretur. Lex tamen nõ tenuit. Liuius lib.* 2. *Valerius lib.* 5. *cap.* 8.

Caſſia de ſenatu. *Hanc tulit L. Caßius, L. F. Lõginus, Tribunus pl. C. Mario, L. Flacco* COSS. *Anno* DCLIIII. *Vt quem populus damnaſſet, cui ue imperium abrogaſſet, in ſenatu ne eſſet. Aſcon. in Cornel.*

Caſſia de ſuffragijs. *Tulit L. Caßius, Trib. pl. Lepido & Mancino* COSS. *Anno* DCXVI. *Vt iudices ſententias, quas uoce dicebant, tabellis ferrent: in his etiam populus ipſe, duntaxat quum de multis iudicaret, non de capite: nimirum in perduellionis iudicio, Ci-*

cero

cero in Lælio, ubi hanc legem biennio post Gabiniã latam scribit. Item in Bruto, & lib. De legib. 3. Itẽ Ascon. in Cornelianam, & Verrinam II.

Cassia de Pauli triumpho. *Tulit Qu. Cassius Prætor, Aelio, Iunio COSS. Anno DLXXXVI. Vt Paulo, Anicio, & Octauio ex bello Macedonico cũ victoria redeuntibus, quo die urbem triumphantes inuecherentur, imperium esset. Liuius lib. 45.*

Cassia de senatu supplendo. *Tulit C. Cassius Prætor, Dictatore Iulio Cæsare. Vt in numerum patritiorum qui Senatui deessent, alij sublegerentur. Tacitus lib. 11. Suetonius autem in Iulio Cæsare scribit, eum senatum suppleuisse, patritios allegisse, Prætorũ, Aedilium, Quæstorum, minorum etiam magistratuum numerum ampliasse. Vtrum autem illa Cassia lege, an alia, incertum est.*

Cincia de donis & muneribus. *Tulit M. Cincius Trib. pleb. Cornelio, Sempronio COSS. Anno DXLIX. Ne quis ob causam orandam donum munúsue caperet. Liuius lib. 34. Tacitus lib. 13. Cicero in Catone, ad Att. I. & de Orat. II. Festus hanc Muneralẽ à Plauto uocari scribit. Neq; muneralem legem, neq; leuoniam, Rogata fuerit nec ne, flocci æstimo.*

Clodia de liberali causa. *Tulit App. Claudius Decemuir, cum collegis: Anno CCCII. Vt quum quis in seruitutem assereretur, uindiciæ secundum libertatem darentur.*

darentur. Liuius lib. 13. Dionys. lib. 10.

Claudia de senatorũ nauibus. Tulit. Q. Claudius Tribun. pleb. P. Cornelio, T. Sẽpronio COSS. Anno DXXXV, Ne quis Senator, qui ue Senatoris pater fuisset, maritimam nauem, quæ plusquam trecentarum amphorarum esset, haberet. Id satis habitum ad fructus ex agris uectandos: quæstus omnis patribus indecorus uisus est. Liuius lib. 21.

Claudia de scribarum negociatione. Videtur proximæ Claudiæ pars fuisse. Suetonius in Domitiano, Scribas quæstorios negociantes ex cõsuetudine, sed contra Claudiam legem uenia in præteritum donauit. Aliud ea de lege nihil reperio.

Clodia de annona. Tulit P. Claudius Tribun. pleb. Pisone, Gabinio COSS. Anno DCXCV. Vt frumentum populo, quod anteà semis æris ac trientibus in singulos modios dabatur, gratis daretur, & Sex. Claudio frumentaria procuratio mandaretur. Ascon. in Pisonianam, Cic. pro Sestio, & in Pisonem, & Pro domo.

Clodia de comitijs. Tulit idem. Ne quis per eos dies quibus cum populo agi liceret, de cœlo seruaret. Vt omnibus fastis legem ferri liceret: qua de causa legem Aeliam & Fusiam à Clodio sublatam toties Cicero queritur: in Sextiana, Pisoniana, & in hanc Asconius, & Dio. lib. 38.

Clodia

Clodia de ui. *Tulit idem. Vt de ijs qui ciues R. sine iudicio populi indictaq; causa necassent, quæstio haberetur. Tulit autem ob Ciceronẽ & alios, à quibus necati erãt Catilinarij, quamuis nominatim de Cicerone nullam faceret mentionem. Velleius libro 2. Dio. XXXVIII. Cicero ad Att. III.*

Clodia de M. Tullio. *Tulit idem. Vt M. Tullio Ciceroni quòd falsum S.C. retulisset, quòd ciues Ro. indemnatos necasset, aqua & igni interdictum esset, ne ue ei intra quingẽta passuum millia liceret esse, ne quis de ipsius reditu ad senatum referret, ne quis sententiam diceret, ne disputaret, ne loqueretur, ne pedibus iret in sententiam, ne scribendo adesset. Pro domo sua, post reditum in sen. & lib. ad Att. III. & Dio lib. 38.*

Clodia de prouincijs. *Tulit idem. Vt Gabinio, Syria, Babylon, Persæ: Pisoni, Macedonia, Achaia, Thessalia, Græcia, omnisq; Bœotia proconsulari imperio mandaretur: ijsq; cum exercitu in eas prouincias ituris pecunia ex ærario attribueretur. Cicero Pro domo, & in Sextiana.*

Clodia de intercessione. *Tulit idem Clodius. Vt libera et soluta in ferendis legibus Tribunorum plebis potestas esset, neq; intercessione impediretur. Cicero in Sextiana, Nouem enim Tribunis unus obsistere poterat. Diodorus libro 38.*

Clodia

Clodia de collegijs. *Tulit idem. Vt collegia, id est, conuentus artificum à Numa instituti, & magna ex parte partim legibus, partim Senatusconsultis sublati restituerentur, multiq; alij constituerentur. Cicero in Sextiana, Pisoniana, Pro domo sua. Pedianus in Cornel. et Dio. lib. 38.*

Clodia de regno Cypri. *Tulit idem. Vt Cyprus insula in prouinciæ formam redigeretur, ut Ptolemæus rex Cypri sedens cum purpura & sceptro, & illis insignibus regijs præconi publico subijceretur, & cum bonis omnibus publicaretur. Vt M. Cato Quæstor cum iure prætorio, adiecto etiam Quæstore mitteretur in insulam Cyprum, & regiæ gazæ uendendæ, & pecuniæ deportandæ præficeretur. Vt qui Byzantij rerũ capitalium damnati exularent, populi R. nomine in eã ciuitatem reducerentur. Cicero pro Domo sua, pro Sext. De prou. cons. Velleius lib. 2. Plutarch. in uitis.*

Clodia de Pessinuntio sacerdotio. *Tulit idem, Vt Pessinũtius Matris magnæ sacerdos, suo sacerdotio spoliaretur, fanumq; illud Brogitaro Gallogræco attribueretur. Pro Sextio, De haruspic. resp.*

Clodia de censoribus. *Tulit idem. Ne quem Censores in legendo præterirẽt, néue qua ignominia afficerent, nisi qui apud eos accusatus, & utriusq; Censoris sententia damnatus esset. Asconius in Pisonianã, Cicero in eadem, in Miloniana, & Sextiana.*

Clau-

Claudia de socijs ac nominis Latini. *Tulit C. Claudius COS. cum T. Sempronio, Anno DLXXVI. Qui socij ac nominis Latini censi essent, ut omnes in suam quisq; ciuitatem ante Kal. Nouembres redirent. Vt Dictator, Consul, Interrex, Censor, Prætor, qui nunc esset apud forum, darent operam, ut qui manumitteretur, in libertatem uindicaretur: iusiurandum daret, qui eum manumitteret, ciuitatis mutandæ causa manu non mittere: qui id non iuraret, eum manumittendum non censuerunt. Liuius lib. 41. qui tamen locus corruptus est. legendum fortasse, ab eo manumittendum.*

Claudia de comitijs. *Tulit M. Clodius Marcellus COS. cum Ser, Sulpitio, Anno DCCII. Ne in magistratuum comitijs absentium ratio haberetur. Suetonius in Cæsare.*

Claudia de colonia Nouicomi. *Tulit idem M. Marcellus. Vt colonis quos rogatione Vatinia Nouumcomum Cæsar deduxisset, ciuitas adimeretur: quòd per ambitionem, & ultra præscriptum data esset. Suetonius in Cæsare.*

Claudia de fœnore. *Tulit Claudius Cæsar. Ne creditores in mortem parentum pecunias filijsfamiliarum fœnori darent. Tacitus lib. 11. ubi apertè legem latam affirmat.*

Claudia de re numaria. *Tulit. Vt uictoria*

Biblioteka Uniwersytecka Stanowski Toruń

tus numus, qui ex Illyrico aduectus mercis loco habebatur, Romæ percuteretur: & eadem uictoriæ nota obsignaretur. Plinius lib. 33. cap. 3.

Claudia de tutelis. *Tulit. Vt ne agnati mulierum tutelam legitimam recipere cogerentur. Vlpian. tit. XI. & Imp. l. III. C. De legit. tut.*

Commissoria. *dicitur in emptionibus & oppignerationibus, quum aut res hoc pacto uĕditur, ut precio ad diem nõ soluto inempta sit, aut pignus ita datur, ut ad diem nõ reddita pecunia, creditoris fiat. Hinc tit. De lege commissoria lib. Dig. 18.*

Cornelia de patricijs. *Tulit cum collegis Sex. Cornelius Trib. milit. Anno CCCLXX. Ne quis patricius in arce aut Capitolio habitaret. Liuius libro sexto. Dionysius lib. 4.*

Cornelia de bello Antiochi. *Tulit P. Cornelius COS. cum M. Acilio, Anno DLXII. Vellent iuberent ne cum Antiocho rege, quiq; sectam eius secuti essent, bellum iniri. Liuius lib. 36.*

Cornelia, Bæbia de ambitu. *Tulere P. Cornelius, M. Bæbius COSS. Anno DLXXII. Liuius lib. 40. Florus præterea epit. XLVII. legem de ambitu latam testatur.*

Cor-

Cornelia de C. Mario. *Tulit* L. *Cornelius Cinna* COS. *cum* Cn. *Octauio*, Anno DCLXVI. *Vt C. Marius qui à L. Sylla oppressus profugerat, in urbẽ reciperetur. Velleius lib. 2. App.*

Cornelia iudiciaria. *Tulit* L. *Cornelius Sulla Dictator &* COS. *cũ* Q. *Metello*, Anno DCLXXIII. *Vt iudicia equestri ordini adempta, in solum ordinem Senatorium transferrentur. Ita quadrat annorum ratio ab Asconio tradita, quum ait, Equites à lege Semproniæ ad hanc legem annos quadraginta iudicasse. quum Cicero oratorio more dicat prope quinquaginta. Flor. epit. LXXXIX. Ascon. in Diuin. & Cicero in eadẽ. Huius eiusdem fuisse pars uidetur, caput illud quod Cic. Verr. IIII. commemorat, ne cui extra ordinem senatoriũ reiiciundi amplius quàm trium iudicum potestas esset.*

Cornelia repetundarum. *Tulit idem. Vt in repetundarum iudicio reus omnino comperendinaretur, nec una actione ea caussa absolueretur. Vt certi dies prouincialib. magistratibus quibus successum esset, decedendi caussa præstituti essent: ut Legatis sumptus præscriberetur. Vt accusatori liceret omnibus testimonium denuntiare, præterquam defensori: item omnia clausæ rei obsignare, & literas omnes tum publicas tum priuatas quib. instrui posset accusatio præter literas publicatorum Romam deportare liceret. Cic. Verr. III. & IIII. pro Posthumo. lib. epist. I. ep. IX. & lib. 3. epist. VI. & X. Item Verrin. IIII. & in eam Asconius.*

Cornelia agraria. *Tulit idem. Vt proſcriptorum agri publici eſſent. Cicero contra Rullum. Salluſtius in Catilin.*

Cornelia ſumptuaria. *Tulit idem. Vt Calendis, Idibus, Nonis, diebus ludorum & ferijs quibuſdam ſolennibus* HS. *tricenos in cœnam inſumere ius poteſtasq; eſſet. cæteris autem alijs diebus omnibus, non amplius ternos. ſunt & minora precia rebus impoſita. Gellius lib. 2. cap. 24. Macrob. lib. Satur. III. cap. 17. & Plutarch. in Sylla.*

Cornelia de municipijs. *Tulit idem ut municipijs omnibus ius ciuitatis agriq; adimeretur. Cicero Pro domo ſua, pro Cæcina, Appianus belli ciuilis lib. 2.*

Cornelia de magiſtratibus. *Tulit opinor idem. Vt qui cum imperio in prouinciã præfectus eſſet, tamdiu illud imperium retineret, quoad in urbẽ reuerſus eſſet: quum anteà certo ac præfinito tempore imperium illud terminaretur. & ſi ſucceſſor nõ mitteretur, noua rogatione ad imperium prorogãdum opus eſſet. Item ut triginta tantum dies poſtquam ſucceſſor miſſus eſſet, magiſtratui ad decedendum concederentur. Cic. ep. 9. ad Lentulum, & lib. 3. ad App. ep. 6.*

Cornelia de ſumptibus funerum. *Tulit idem. Plutarch. in eius uita.*

Corne-

Cornelia de Tribunis pl. *Tulit idē. Ne Tribunis pl. ferendarum legum concionandi ue ius esset, né ue ad eos prouocatio esset, ut ne ijs intercedere liceret: néue ijs qui Tribuni pl. fuissent, alios postea magistratus capere liceret. Cicero de legib. 3. Cæsar comment. Gal. lib. 1. Plutarchus in uita. Florus in Epit. Appian. De bello ciuili 1. Asconius in III. Verrin.*

Cornelia de prouincijs. *Tulit idem. Ne quis plus anno prouinciæ præesset. Cic. ad Appium lib. fam. V. Item, ut Senatus quasdam prouincias decerneret.*

Cornelia de magistratibus. *Tulit idem. Vt ijs qui suas partes in ciuili bello secuti essent, honores ante tempus capere ius esset. Vt si quis magistratum peteret, quem ante gessisset, nisi decennium interiectum esset, eius ratio non haberetur. Appian. de bell. ciuilib.*

Cornelia de sacerdotijs. *Tulit idem. Vt ius creandorum sacerdotum à populo (cuius hæc lege Domitia potestas erat) ad collegia sacerdotum transferretur. ijq; ex ueteri more tributis comitijs cooptarentur. Dio libro 37. Et Asconius in Diuinat.*

Cornelia de Quæstoribus. *Tulit idem. Vt uiginti Quæstores supplendo senatui crearentur, cui iudicia tradiderat. Tacitus lib. 11.*

Cornelia maiestatis. *Tulit idem. Ne qui cum imperio prouincias obtinerēt, populi senatúsue iniussu*

exercitum de prouincia deportaret, bellúmue sud sponte gererent. Cic. in Pison. Alia capita fuerunt, quæ Pedianus in Corneliana significat. Fuit & illud, ut à quæstionibus uel cruentis nullius dignitas exciperetur. Amm. Marcell. lib. 19.

Cornelia de sicarijs & ueneficis. Tulit idem. Vti qui hominem occiderit, cuiusq; dolo malo incendiū factum erit, quiue hominis occidendi, furtiue faciendi caussa cum telo ambulauerit, iudicio publico dānetur. Martianus l. 1. D. ad l. Corn. de sicar. quo sub titulo multa huius legis capita enumerantur. Ea lege excepti erāt, qui proscriptione Syllana ob relata ciuium R. capita pecunias ex ærario acceperant. Sueton. Cæsare. Eiusdem etiam hoc caput fuit, ut cum in consilium iri oporteret, Quæsitor à reo quæreret, clam an palam de se sententiā ferri uellet. Cicero in Cluentiana.

Cornelia de iniurijs. Tulit idem. Vt in eos qui quempiam pulsassent, uerberassent, domúmue alienam ui introissent, iudicium daretur. Vt in eo iudicio non esset, qui ei qui ageret, gener, socer, uitricus, priuignus, sobrinúsue esset, propiúsue eorum quenquam ea cognatione, affinitatéue attingeret, quiue eorum eius, parentésue cuius eorum patronus esset. Vt filiusfa. ex omni causa iniuriarum agat, ut actori iusiurandum deferre liceat reo, an iniuriam fecerit. Si quis librum ad infamiam alicuius scripserit, composuerit, ediderit: doloue malo fecerit, quo quid eorum fieret: etiamsi alterius nomine

mine ediderit, uel sine nomine: uti de ea re agere liceret. & si condemnatus sit, qui id fecit, intestabilis ex lege esse iubetur. Vlp. l. 5. D. de iniur.

Cornelia de falso. Tulit idem. De omni falsitatum genere, quæ in numis, testamentis, partubus, iudicijs, tabulis publicis alijsq; rebus commissæ, publici iudicij pœnam mererentur. de quibus Iurisconsulti copiosè sub tit. Ad leg. Corn. De fals. Crimina enim ferè sunt innumera, quibus quòd pœna esset constituta nulla, huius legis pœna partim Senatusconsultis, partim Principum rescriptis, partim etiam Iurisconsultorum responsis attributa est. Meminit Cicero Verr. 3. De nat. deor. 2. & Sueton. in Augusto. Pompon. l. 2. De origin. iur. Paulus sent. 4. cap. 7.

Cornelia de testamentis. Tulit idem. Vt eorum testamenta qui in hostium potestate essent, perinde rata essent, ac si hi qui ea fecissent in hostium potestatem non peruenissent: & hæreditas ex his eodem modo ad unumquemq; pertineret. Iulianus l. 12. D. Qui test. fac. poss. Vlp. cap. Institut. 23. Iauolenus in l. 15. De iniust. rupt. Atq; ex hac lege inducta fictio est, Vt qui captus apud hostes decederet, mortuus eodem momento, quo captus esset, putaretur. Eiusdem legis caput opinor illud fuisse, quod in edicto Verris significatur, apud Ciceronem, lib. Accusat. primo: Non minus multis signis quàm è lege oporteat, cautumq; de numero testiũ quos in testamentis adhiberi oporteret, fuisse.

Cornelia de lusu. *Tulit.* Ne *quis in pecuniam luderet, sponsione mûe in ludo, nisi qui corporis exercendi causa susceptus esset, faceret. ueluti hasta pilóue iaciendo, currendo, saliendo, luctando, pugnando. Martianus l. 3. D. De aleator.*

Cornelia de ijs qui legibus soluuntur. *Tulit* C. *Cornelius Trib. pleb.* C. *Pisone*, M? *Glabrione* COSS. *Anno* DCLXXXVI. *Ne quis in senatu legibus solueretur, nisi* CC. *affuissent, néue quis intercederet quũ de ea re ad populum ferretur. Asconius in Cornelianam. quod eò pertinebat, ut esset quidẽ in senatus potestate dare extra ordinem imperia, legibusq; soluere, sed ita ut post ad populum ueteri more de ea re ferretur. Dio libro 36.*

Cornelia de iurisdictione prætorũ. *Hanc idem etsi nemo repugnare ausus est, multis tamen inuitis tulit, ut eodem loco scribit Asconius: Vt Prætores ex edictis suis perpetuis ius dicerent: quæ res tum gratiam ambitiosis Prætoribus, qui uariè ius dicere assueuerãt, sustulit. Dio lib. 26.*

Cornelia de natali Vrbis. *Tulit* P. *Cornelius Dolabella* COS. *statim post Cæsaris necem, Vt deinceps is dies natalis Vrbis haberetur. Appianus lib. De bello ciuil. secundo.*

Cornelia de M. Tullio Cicerone. *Tulit centuriatis*

turiatis comitijs P. *Cornelius Lentulus, Cõsul cum* Q. *Metello Anno* D CXCVII. *& cum omnibus magistratibus præter unum prætorem* Ap. *Claudiũ,* P. *Clodij fratrem, & duos Trib. pleb.* Sex. *Attilium Serranũ, & Numerium Quintium, pridie* Non. *Sextiles.* Vt M. *Tullio Ciceroni redire in ciuitatem, uenireq; in Senatum liceret Pro domo, Pro Sextio, in epist. fam. & alibi.*

Cornelia de limitibus. *Tulit. Vt per actuarios limites populo sicut per uiam publicam itineris faciundi ius esset. Hyginus in libello* De limitibus *constit.*

Curia de patrum auctoritate. *Tulit* M. *Curius Trib. pl.* M. *Fuluio,* T. *Manlio* C O S S. *Anno* CDLV. *Vt ante comitia magistratuum, patres auctores fierent. Liuius lib.* 10. *Cicero De claris orat. Probus De uiris illust. Idem lege Publilia cautum de comitijs legum fuit.*

Curiata lex *dicebatur olim, quæ in curiatis comitijs de eorum imperio ferebatur, qui in prouincias mittebantur: uidelicet quid cuiq; imperij, atq; ornamenti attribui placeret. Postea uerò non ab uniuerso populo, sed à* XXX. *lictoribus ad speciem atq; usurpationem uetustatis, hoc est, ad triginta ueteres curias repræsentandas constitutis, iubebatur. Liuius lib.* 9. *Cicero* 2. *Agraria in Rullum.*

D

Decemuirales de XII. tab. *Tulit App. Claudius Decemuir, cum collegis Anno CCCII. Vt leges X. tabularum ratæ essent, eisq; populus pareret. His etiam duas eodem anno tabulas addiderunt. Dionys. lib. 10. & Liuius lib. 3.*

Decia de duumuiris nauálibus. *Tulit M. Decius Trib. pl. Iunio, Aemilio COSS. Anno CDXLII. Vt Duumuiros nauales classis ornãdæ reficiendæq; cáusa populus iuberet. Liuius lib. 9.*

Didia sumptuaria. *Tulit. App. Claudio, Q. Metello COSS. Anno DCX. Vt uniuersa Italia, nõ sola urbs, lege Fannia sumptuaria teneretur. Vt non soli qui prandia cœnásue maiore sumptu fecissent, sed etiã qui ad eas uocati essent, atq; omnino interfuissent, pœnis legis tenerentur. Macrob. lib. 3. cap. 17.*

Domitia de sacerdotijs. *Tulit Cn. Domitius Ahenobarbus Trib. pl. C. Mario III. L. Aurelio COSS. Anno DCL. Vt nõ sacerdotum collegia, ut antea, quem uellent cooptarent: sed populi id beneficium esset. cum autem populus per religionem sacerdotia mandare non poterat, rogauit ut minor pars populi, id est, tribus septemdecim uocarentur: ab ea parte qui esset factus, is à collegio cooptaretur. Suet. Nerone. Velleius lib. 2. Cic. in Agraria 2. epist. 5. ad Brutum, & pro Cornelio, & Ascon. in eandem. Dio lib. 37.*

Duilia

Duilia de magistratibus. *Tulit* M. *Duilius Trib.pleb.Valerio,Horatio* COSS. *Anno* CCCIIII. *Vt qui plebem sine Tribunis pleb.reliquisset,qui q; magistratum sine prouocatione creasset, tergo ac capite puniretur. Liuius lib.3. Dionys.lib.10.*

Duilia Menenia de coitionibus. *Tulere de collegij sententia* M. *Duilius*, L. *Menenius Trib. pleb. Martio,Manlio* COSS. *Anno* CCCXCVI. *Ne quis postea populum seuocaret: qui hoc faxit, capitale esset. Liuius libro* 7.

Duilia Menenia de fœnore. *Tulere idem. Vt fœnus ne maius unciario exerceretur. Liuius lib.*7.

F

FAbia de ambitu. *Tulit. Vt certus numerus sectatorum esset, id est eorum qui candidatos in campum deducerent. Cic.in Muræniana.*

Fabia de plagiarijs. *Tulit. Vt qui ingenuum aut libertinum hominem sciens emerit, uendiderit,inuitum celauerit, uinctũ habuerit: seruum alienum retinuerit, uel persuaserit ut à domino fugeret, iudicio pœnaq; damnetur. Ne seruus qui plagium admisit,pro quo dominus pœnam intulit,intra decem annos manumittatur. l.* 12. *D. de manumiss. Cicero pro* C. *Rabirio, An de seruis alienis contra legem Fabiam retentis, plura dicenda sunt? Et Iurisconsulti in Pandect.item Paulus sent.* 5. *cap.* 7.

Fabia

Fabia lex, *pro formula dicitur apud Paulum lib. Sent. 3. cap. 3. improprie, quum ea lex non fuerit: sed actionis formula. Similiter autem Cicero Manilianas uenalium uendendorum leges dixit, in lib. De orat. 1. pro Cautione.*

Fabia de terminis. *Ea legitur in libro De agrorum conditionibus his ferè uerbis, quæ paucis quibusdam locis correximus. Qui hac lege coloniam deduxerit, municipium, præfecturam, fórum, conciliabulum constituerit, in eo agro, qui ager intra fines eius coloniæ, municipij, fóri, conciliabuli, præfecturæ erit, limites decumani ut fiant, terminiq; statuãtur, curato: quiq; fines ita statuerit, hi fines eorum sunt, dum ne extrà agrum colonicum, territorium fines ducat: quiq; termini hac lege statuti erunt, ne quis quem eorum eijcito, néue commoueto, sciens dolo malo: si quis aduersus ea fecerit, is in terminos singulos quos eiecerit, locóue mouerit sciens dolo malo, ℍXXV. in publicũ eorum, quorum intra fines is ager erit, dare damnas esto, deq; ea re curatoris, qui hac lege erit, iurisdictio, reciperatorumq; datio addictio esto. Si curator hac lege non erit, tunc quicunq; magistratus in ea colonia, municipio, præfectura, fóro, conciliabulo iuri dicundo præerit, magistratus de ea re iurisdictio iudicisq; datio addictio esto: inq; eam rem is qui hac lege iudicium dederit, testibus publicè duntaxat in res singulas X. denunciandi potestatem facito, ita ut è Republica fideq; sua uidebitur. Etsi is unde ea pecunia petita erit, cõdemnatus erit,*

eam

eam pecuniam ab eo deúe bonis eius, primo quoq; die exigito, eiusq; quod receptum erit, partem dimidiam ei cuius unius opera maxime is condemnatus erit, partem dimidiam in publicum redigito. Quo ex loco terminus aberit, si quis in eum locum terminum restituere uolet, sine sua fraude licet facere: neúe quid cui is ob eam rem hac lege damnas esto.

Falcidia de testamentis. *Tulit* P. *Falcidius Trib. pl. Domitio, Asinio* C O S S. *Anno* DCCXIIII. *Eius hæc quatuor capita memorantur. Qui ciues* R. *sunt, qui eorum post hanc legem rogatam testamentum facere uolet, ei quam pecuniam quasq; res, quibusq; dare legare uolet, ius potestasq; esto ut hac lege licebit. Quicunq; ciuis* R. *post hanc legem rogatam testamentum faciet, is quantam cuiq; ciui* R. *pecuniam iure publico dare legare uolet, ius potestasq; esto, dum ita detur legetur, ut ne minus quàm quartam partem hæreditatis ex eo testamento hæredes capiant. Eis quibus ita datum legatum erit, eam pecuniam sine fraude sua capere licito: isq; hæres, qui eam pecuniam dare iussus damnatúsue erit, eam pecuniam debeto dare, quam damnatus est. Si quis aliter quàm hac lege liceat, pecuniam dederit, legauerit, hæredi quartam partem eius pecuniæ quæ data legata erit, ex eo testamento retinere liceto. Paulus l.* 1. *D. ad leg. Falcid. Eusebius in Chronicis. Dio uerò lib.* 48. *hoc modo,* Vt *hæres quartam partem bonorum sibi relictorum, si grauiter oneratus sit legatis, accipiat: cetera legatarijs relinquat.*

Fannia

Fannia sumptuaria. *Tulit C. Fannius* COS. *cum M. Messala, Anno* DXCII. *Vt ludis Romanis, plebeijs, Saturnalibus, & alijs quibusdam diebus centenos æris in singulos dies impendere liceret: decemq; alijs diebus in singulis mensibus, tricenos: cæteris autem omnibus diebus, denos. Nequid uolucrum poneretur, præter unam gallinã quæ non esset altilis. Plin. lib. 10. cap. 50. Gellius lib. 2. cap. 24. Macrob. lib. 3. cap. 17.*

Fauia de terminis. *Vide Fabia.*

Flaminia agraria. *Tulit C. Flaminius Trib. pl. Aemilio, Poblicio* COSS. *Anno* DXXI. *Vt ea regio Galliæ, quæ Picenum uocatur, unde Senones expulsi fuerant, militibus Romanis diuideretur. Polyb. lib. 2.*

Flauia de Tusculanis. *Tulit M. Flauius Tribun. pl. Sulpitio, Aemilio* COSS. *Anno* CDXXX. *Vt in Tusculanos animaduerteretur, quorum ope ac consilio Veliterni, Priuernatesq; populo R. bellum feciſſent. Liuius lib. 8.*

Furia de Aedilibus ex patribus creandis. *Tulit M. Furius Camillus Dict. An.* CCCXXCV. *Vt duo Aediles ex patribus crearẽtur. Liuius lib. 6. in fin.*

Furia de iure Campanorum. *Dedit Campanis L. Furius Prætor, Foslio & Plautio* COSS. *Anno* CDXXXV. *quum primum Capua in deditionem recepta*

recepta, Præfecti eò missi sunt. Liuius lib. 9.

Fusia de comitijs. *Tulit P. Furius, siue Fusius Consul cum Sex. Atilio, Anno DCXVII. Vt certis diebus, qui tamen fasti essent, agi cum populo non liceret. Cicero in Sextiana, In orat. post reditum, De prouinc. consul. & alibi frequentissime. Latam illo tempore Cicero in Pisoniana testatur: qui centum annis dixit, pro citer centum annis.*

Fusia de comitijs. *Tulit Q. Fusius Calenus Prætor, C. Cæsare, M. Bibulo COSS. Anno DCXCIIII. Quum in Tributis comitijs omnium simul suffragia cõfunderentur, itaq; fieret, ut singula genera de suffragiorum euentu sic inter se contenderent, ut quod rectè statutum esset, id suo suffragio factum diceret, quod secus, in alios reijcerent: Tulit, Vt singula genera suffragium seorsim ferrent, quo sententiæ internosci possent. Hoc modo singulorum generum suffragia seorsim renunciabantur. Dio. lib. 38.*

Furia de testamentis. *Tulit C. Furius Trib. pl. Ne cui, nisi manumissoris cognato, certisq; alijs personis supra mille asses legare, mortisue causa donare liceret, quòd si quis maiorem summã sibi legatam accepisset, quadruplum eius quo plus quàm licebat accepisset, redderet. Lata est autem (ut ait Iustin.) Legis XII. tab. coercendæ causa: qua uti quisq; legassit suæ rei, ita ius erat. Cic. pro Balbo, & Verr. 3. Iustinia, De leg. Falcid. Vlpian. cap. Instit. 1. & 28.*

Furiæ

Furia Caninia de manumissione. *Tulere opinor*, P. *Furius Camillus*, C. *Caninius Gallus* CO S S. Anno DCCLII. *Vt in testamento ex tribus seruis non plures quàm duos manumittere liceat: usq; ad decem, dimidiam partem: à decimo usq; ad triginta tertiam partem, ut tamen adhuc quinq; manumittere liceat, æquè ut ex priori numero: à triginta usq; ad cẽtum, quartam partem, æquè ut decem ex priori numero liberari posſint: à centum usq; ad quingentos, partem quintam similiter, ut ex antecedenti numero uiginti quinq; possint fieri liberi. eademq; præcipit ne plures numero quàm centum ex cuiusquam testamento liberi fiant. Eadem lex cauet, ut libertates seruis testamento nominatim dentur.* Hæc ex Instit. Vlp. tit. 1. Paulo sentent. 4. Caij Instit.

G

GAbinia de nocturnis cœtibus. *Tulit. Vt qui conciones ullas clandestinas in urbe conflauisset, more maiorum capitali supplicio multaretur.* Ex orat. Porc. Latronis in Catil.

Gabinia de suffragijs. *Tulit* A. *Gabinius Tri. pleb. Pisone, Popillio* COSS. Anno DCXIIII. *Vt comitijs quibus magistratus crearentur, populus non uoce, sed tabella suffragium ferret. Et quo id liberius esset, cautum est, Ne quis inspiceret tabellam, ne rogaret, ne appellaret, ita ab omni parte liberũ iudicium suum in magistratibus creandis populus haberet.* Cicero De legib. lib. 3. Et *in lib.* De amicit.

Gabinia

Gabinia de piratis perſequendis. *Tulit A. Gabinius Trib. pleb. Metello, Marcio* COSS. *Anno* DCLXXXV. *Vt bellũ aduerſus piratas Cn. Pompeio in triennium ita mandaretur, Vt toto mari quod eſt intra columnas Herculis, & in maritimis prouincijs uſq; ad quadringenteſimum à mari ſtadium poteſtatem haberet imperandi regibus, præſidibus, ciuitatibus, ut ſe rebus omnibus ad eius belli adminiſtrationem neceſſarijs iuuarent. Pædian. in Cornel. Velleius lib. 2. Dio lib. 38. Plutarchus in Pompeio, et Cicero De lege Manilia. Appian. in Mithridat.*

Gabinia de ſenatu habendo. *Tulit. Vt ex Cal. Feb. ad Cal. Martias quotidie Senatus cogeretur, & legatis exterarum nationum daretur. Cicero in Epiſt. ad Q. Frat. lib. 2. ep. 11.*

Gabinia de uſuris. *Tulit. Ne ius dicere tur de ijs pecunijs quæ uerſura facta eſſent ſumptæ. ne ſcilicet prouinciales homines à Romanis exhauirentur. ne grauior uſura quàm centeſima exigeretur. ſed et præter amiſſam ſortem certam pœnam ſanciebat. Cicero lib. Epiſt. ad Attic. 6.*

Gellia & Cornelia de ciuitate. *Tulere L. Gellius Publicola, Cn. Cornelius Lentulus* COSS. *Anno* DCLXXXI. *Vti ciues R. ſint ij, quos Cn. Pompeius de conſilij ſententia ſingulatim ciuitate donauerit. Cicero pro Balbo.*

Genutia Aemilia de clauo pangendo. *Tulere ex S.C. Cn. Genutius, L. Aemilius* C O S S. *Anno* CCCXC. *Vt, qui Prætor maximus sit, Idibus Septemb. clauum pangat. Liuius lib. 7. ubi addit, Legem ætate sua fuisse prisc̃is literis uerbisq; scriptã, clauumq; quia raræ per ea tempora literæ erant, notam numeri annorum fuisse, eoq; Mineruæ templo dicatam legem, quia numerus à Minerua inuentus sit.*

Genutia de fœnore. *Tulit L. Genutius Trib. pl. C. Martio* IIII. Q. *Seruilio* COSS. *Anno* CDXI. *Ne fœnerare liceret. Liuius lib. 7.*

Genutia de magistratibus. *Tulit idem Martio, Seruilio* C O S S. *Anno* CDXI. *Ne quis eundem magistratum intra decem annos caperet, neu duos magistratus uno anno gereret, utiq; liceret, Consules ambos Plebeios creari. Liuius lib. 7.*

Glitia de testamentis. *Citatur Caius ad legem Glitiam in l. 4. D. de inoff. test. Mendose meo iudicio, quum Glitia non nomen, sed cognomen sit, ut ex Fastis intelligitur, ubi M. Claudius Glitia Dictator Anno* DIIII. *proditur. Videndum igitur an Titia rectius legeretur, quæ de pupillorum rationibus lata est, quo Caij sententia pertinet.*

Hircia

H

Hircia de Pompeianis. *Tulit A. Hircius, Vt Pompeiani ad dignitates non admitterẽtur. Ex epist. Anton. Philipp. 13.*

Horatia Valeria de plebiscitis. *Tulere L. Valerius, M. Horatius C O S S. Anno CCCIIII. Vt quod tributim plebs iussisset, populum teneret. Liuius lib. 3. Dionys. lib. 11. Quod postea lege Hortensia, & Publilia confirmatum est.*

Horatia de magistratibus sacrosanctis. *Tulit idem. Vt qui Tribunis pl. Aedilibus, Iudicib. nocuisset, eius caput Ioui sacrum esset: familia ad ædẽ Cereris, Liberi, Liberæq;, uenũ iret. Liuius lib. 3. Dionys. lib. 5.*

Horatia de Caia Tarratia, uirgine Vestali. *Tulit. Vt certi honores ei tribuantur, in his ut te stabilis esset, Vt si quadraginta annos nata sacerdotio abire, ac nubere uoluisset, ius ei potestásq; exauguranди, atque nubendi esset: munificentiæ & beneficij gratia, quòd campum Tiberinum, siue Martium populo Ro. condonasset. Gellius lib. 6. cap. 7. Plutarchus in Poblicola, ubi eam Tarquiniam appellat.*

Hortensia de nundinis. *Tulit. Vt nundinæ quæ prius erant feriæ, fastæ essent: uti rustici, qui nund. nandi causa in urbem ueniebant, lites componerent. Macrob. lib. Satur. 1. cap. 16.*

Hortensia de plebiscitis. *Tulit* Q. *Hortensius Dictator seditionis sedandæ causſa creatus, Anno* CDLXVII. *Vt eo iure quod plebs ſtatuiſſet, omnes Quirites tenerentur: quum anteà Patritij non tenerentur. Gellius lib.* 15. *cap.* 27. *Plin. lib.* 16. *cap.* 10. *Auguſt. lib.* 3. *De ciuit. Dei, cap.* 17. *quod poſtea lege Publilia confirmatum eſt.*

Hoſtilia de furtis. *Tulit* A. *Hoſtilius Conſul cum* A. *Atilio, Anno* DLXXXIII. *Vt furti agere liceret eorum nomine, qui apud hoſtes eſſent, aut Reip. cauſſa abeſſent, quiue in eorum cuius tutela eſſent. Iuſtinianus De ijs per quos ag. poſſ. Hinc illæ Hoſtilianæ actiones, id eſt, formulæ apud Ciceronem lib. De orat.* 1. *ubi de militis teſtamento agitur.*

I

ICilia de Auentino. *Tulit* L. *Icilius Trib. pleb.* M. *Valerio, Sp. Virginio* COSS. *Anno* CCXCVII. *Vt Auentinus mons plebi ad ædificia concederetur.* ὅσα μὲν ἰδιῶταί τινες εἶχον ἐν δικαίᾳ κτησάμενοι, ταῦτα τὸν κυρίως κατέχειν. ὅσα δ' βεβιασμένοι τινὲς ἢ λιποτῆ λαβόντες ᾠκοδομήσαντο, διομισαμένους τὰς δαπάνας ἃς ἂν οἱ διαιτηταὶ γνῶσι, τῷ δήμῳ παραδιδόναι. τὰ δ' ἄλλα ὅσα ἂν ᾖ δημόσια, χωρὶς ὠνῆς τὸν δῆμον παραλαβόντα διελέσθαι. Id eſt, *Quæ priuati quidam iure quæſita, poſſidebant, ea pro domino poſſiderent. quæ uerò uel ui, uel clàm accepta ædificijs occuparant, ea recuperatis impenſis quas arbitri ſtatuiſſent, populo*

populo redderent. cætera uerò quæ publica essent, ea populum sine precio recipere, & inter se diuidere. Dionys. lib. 10. & Liuius lib. 3.

Icilia de Tribunis pl. *Tulit Sp. Icilius Trib. pl. T. Geganio, P. Minutio C O S S. Anno CCLXI.* Δημάρχῳ γνώμην ἀγορεύοντος ἢ δήμου, μηδεὶς λεγέτω μηδὲν ἐναντίον, μηδὲ μεσολαβείτω τὸν λόγον. ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα ποιήσῃ, διδότω τοῖς δημάρχοις ἐγγυητὰς, αἰτηθεὶς εἰς ἔντισιν ἧς ἂν αὐτῷ ἐπιβῶσι ζημίας, ὃ ἢ μὴ διδοὺς ἐγγυητὴν, θανάτῳ ζημιούσθω, καὶ τὰ χρήματα αὐτοῦ ἱερὰ ἔστω. τῶν ἀμφισβητούντων πρὸς ταύτας τὰς ζημίας, ἀι κρίσεις ἔστωσαν ἐπὶ τῷ δήμῳ. Id est, Tribuno ad populum concionanti, ne quis contradicito, neue eum interpellato. Qui contrà faxit, prædes Tribunis dato se multam quam ipsi irrogabunt soluturum. qui prædes non dederit capital esto: familiáq; eius sacra esto. Si quid erit in multis controuersiæ, populi iudicium esto. Dionys. lib. 7.

Iulia de prouincijs. *Tulit C. Iulius Cæsar Consul cum Bibulo, Vt Achaia, Thessalia, cuncta Græcia liberæ essent, neq; in ijs magistratibus populi Rom. ius dicere liceret. Cic. Pro domo sua in Pison. & de prou. Consul. Item ut magistratibus transeuntibus, eorumq; comitibus fœnum aliaq; ab oppidis & uicis subministraretur. Ad Att. lib. 5. & in Pison. Item ut duabus in ciuitatibus prouinciæ suæ Magistratus decedentes rationes suas relinquerent: easdemq; totidem uerbis ad ærarium*

referrent. Cicero Epist. fam. lib. 5. ep. 20. In Pison. Item, Ne coronarium aurum ijs qui prouincias obtinerent, uel decerni, uel ab ijs accipi liceret, nisi decreto triumpho. Cic. in Pison.

Iulia agraria. Tulit idem eodē tempore. Vt ager Stellas, maioribus consecratus, Item Campanus ad subsidia Reip. uectigalis relictus plebi diuiderentur. Diuisit extra sortem XX. millib. ciuium, quibus terni pluresq; liberi essent. Velleius lib. 2. Plutarch. in Pomp. & in Cæsar. & in Cat. Vtic. Dio 38.

Iulia iudiciaria. Tulit idem. Vt iudicia ad duo genera iudicum redigerentur, equestris ordinis & senatorij. Tribuni uerò ærarij, quod erat tertiū, tollerētur. Suetonius in Cæsare. Meminit Gellius lib. 14. capite 2. Dio lib. 43.

Iulia de sacerdotijs. Tulit idem. Vt in cooptandis sacerdotibus etiam absentium ratio haberetur. Patet ex lib. 1. epist. ad Brutum.

Iulia repetundarum. Tulit idem. Vt ex Vatiniana & Sextiana intelligitur. Vt ab ijs exigeretur pecunia, ad quos ea quam is ceperit qui damnatus sit, peruenerit. ut transeuntibus magistratibus eorumq; comitibus fœnum aliaq; ab oppidis & uicis subministraretur. Vt ijdem quum de prouincia decederent, rationes in prouinciæ duabus ciuitatibus quæ ipsis maximè uidcrentur

derentur relinquerent, & totidem uerbis ad ærarium referrent. Cicero pro Postumo. In epist. lib. 5. ep. 20.

Iulia de sacerdotijs. Tulit idem. Vt absentis haberi rationem liceret. Cic. Ep. 5. ad Brutum.

Iulia de prouincijs. Tulit idem Dictator. Ne prouinciæ Prætoriæ plus quàm annum, neu plus quàm biennium Consulares obtinerentur. Cic. Philipp. 1. & in Pison. Dio lib. 43.

Iulia de legibus Cæsaris. Tulit idem. Vt ei qui in suas leges non iurasset, capitale esset. Appianus De bell. ciuil. 2.

Iulia de fœnore. Tulit idem. Vt diiecta nouarum tabularum expectatione, quæ crebro mouebatur, debitores creditoribus satisfacerent per æstimationem possessionum, quanti quasq; ante ciuile bellum comparassent, deducta summa æris alieni, si quid usuræ nomine numeratum aut perscriptum fuisset: qua conditione quarta ferè crediti deperibat. Sueton. in C. Cæsare. Cæsar lib. 3. De bello ciuili. Eadem de modo credendi possidendiq; intra Italiam cauebatur. Tacitus lib. 5.

Iulia de colonijs. Tulit idem. Vt ager Campanus uiginti millib. ciuiũ extra sortem diuideretur, eoq; colonia deduceretur. Sueton. Iulio & Augusto.

Iulia de ui publica & priuata. *Tulit C. Iulius Octauius Augustus. In eos qui uim armis aut sine armis fecissent. Hoc enim est uim publicam, aut priuatam admittere. Florus Epit. CXX. Sueton. in eius uita. Sed Pauli de hac lege uerba subijci est melius. Lege Iulia, inquit, de ui publica & priuata tenetur, qui quem armatis hominibus possessione, domo, uilla, agroq; deiecerit, expugnauerit, obsederit, clauserit, idue ut fieret, homines cõmodauerit, locauerit, conduxerit, qui ue cœtum, cõcursum, turbam, seditionem, incendium fecerit, funerari, sepeliri ue aliquem prohibuerit, funúsue eripuerit, turbauerit. Et qui eum, cui aqua & igni interdictum est, receperit, celauerit, tenuerit. Quiue cum telo in publico fuerit. Templa, portas, aliúdue quid publicum armatis obsederit, cinxerit, clauserit, occupauerit. Hanc legem Iuliam publicorum & Iuliam priuatorum appellat Vlp. in l. si præses, XXXII. D. De pœnis. Eadem præterea lege cauebatur, ne rem ui possessam usucapere liceret. l. 33. §. 2. D. de usurpat.*

Iulia maiestatis. *Tulit idem. Vt ei cuius ope cõsilio aduersus Imperatorem uel Rempub. arma mota sunt, exercitúsue eius in insidias deductus est, quiue iniussu Imperatoris bellum gesserit, delectúmue habuerit, exercitum comparauerit, sollicitauerit, deseruerit Imperatorem, aqua & igni interdicatur. Tacitus lib. 1. & Iurisconsulti tit. ad l. Iuli. maiest. & Paulus sentent. 5. cap. 31. Cicero Philip. 1.*

Iulia

Iulia de ambitu. *Tulit idem. Vt qui petiturus magistratum, uel prouinciam, uel sacerdotium turbam suffragiorum causſa conduxerit, ſeruos aduocauerit, aliámue quam multitudinem conduxerit, cõuictus ut uis publicæ reus in inſulam deportetur. Sueto. in Aug. Paulus ſentent. 5. cap. 32. & Iuriſconſ. in Pand. Diuerſum tamen Dio tradit lib. 56. Vt qui magiſtratum ambiſſent quinquennium à magiſtratibus arcerentur.*

Iulia de maritandis ordinibus. *Tulit idẽ. Vt priori ex Conſulib. faſces ſumendi poteſtas ſit, qui plures liberos quàm collega, aut in ſua poteſtate habet, aut bello amiſit: ſed ſi par utriq; numerus liberorũ eſſet, maritus, aut qui in numero maritorũ eſt, præferatur. ſi uerò ambo & mariti & patres totidem liberorum ſunt, tum ille priſtinus honos inſtauretur, & qui maior natu eſt, prior faſces ſumat. Gell. lib. 2. cap. 15. Vt ne cœlibes, néue orbi ex ciuium R. teſtamento quicquã caperent. l. ſi is qui hæres, D. de uulg. & pup. l. 1. C. De infir. pœn. cel. & Tertull. in lib. De monogamia. Vt fœminæ à morte uiri, anni ſpacium: à diuortio, ſex mẽſium liberũ à cœlibatus pœna obtinerent. Vlp. tit. 14. Vt quæ ad cœlibes teſtamento ciuis R. peruenirent, eorum pars decima ad ærariũ pertineret. Vt ſi liberta ab inuito patrono diuerteret, alij nubere inuito patrono non poſſet. Vt iuſtiũ rãdum quod liberto impoſitum eſt ne uxorem ducat, ei remittatur. l. 6. §. 3. De iure pat. l. 1. D. und. uir & ux. Ne ſenatores eorumúe liberi, libertinas & quæ ipſæ, quarúmue pater matérue artem ludicram fecerit, item*

ex numero corpore quæstũ facientium uxorem ducant. Cæteri autem ingenui prohibentur ducere lenam, à lenone lenáue manumissam, & in adulterio deprehẽsam, & iudicio publico damnatam, & quæ artem ludicram fecerit. Paulus l. 44. D. de ritu nupt.

Iulia de uicesima. *Tulit idem. Vt quæ hæreditates, legata, & donationes mortis causſa ad alienos, aut locupletes peruenirent, earum pars uicesima ad fiscum pertineret. Vt testamenta in municipijs, colonijs, oppidis, præfectura, uico, castello, conciliabulo facta, in foro uel basilica, præsentibus testibus uel honestis uiris, inter horam secundam & decimam diei recitẽtur, exemploq; sublato ab ijsdem rursus magistratibus obsignato, quorum præsentia constat apertum. Vt testamentum statim post mortem testatoris aperiatur, hoc est, à præsentibus intra triduum uel quinq; dies: ab absentibus quoq; intra eos dies, cum superuenerint. Vt testes, uel maxima pars eorum adhibeantur, qui signauerint testamẽtum, ita ut agnitis signis, rupto lino aperiatur & recitetur, atq; ita describẽdi exempli fiat potestas, ac deinde signo publico obsignatum in Archiuum redigatur, ut si quando exemplum eius interciderit, sit unde peti poßit. Dio. lib. 38. & Paul. Sent. 4. tit. 6.*

Iulia de iudicijs. *Tulit idem, qua formam iudiciorum tum publicorum tum priuatorum præscripsit, Gellius lib. 14. cap. 2. Vt qui nomen alicuius deferrent, locum, annum, & mensem, quo crimen admissum erit, de-*

deſignēt. l. 3. De accuſat. Ne eodem tempore, de duobus reis quis quereretur, niſi ſuarū iniuriarū cauſſa l. 12. eod. Ne inuito denuncietur, ut teſtimonium dicat aduerſus ſocerum, generum, uitricum, priuignum, ſobrinum ſobrinam, ſobrino natum, cóſue qui priore gradu ſint. item ne liberto ipſius, liberorum eius, parentū, uiri, uxoris. item patroni, patronæ. & ut ne patroni patronæ aduerſus libertos, neq; liberti aduerſus patronum cogātur teſtimonium dicere l. IIII. D. De teſtib. Vt inter priuatos qui in iudicem conſenſiſſent, iuriſdicendi ei iudici poteſtas eſſet l. 2. §. I. D. De iudic. Ne qui iudex ſit, arbitriū recipere eius rei de qua iudex eſt, in úe ſe promitti iubeat l. 9. De arbitr. Ne minor annis uiginti iudicare cogatur l. cum lege XLI. D. De arbit.

Iulia Caducaria. *Tulit, opinor, idem, & eiuſdem legis hæc duo fuere capita. Vt ſi nemo ſit ad quem bonorum poſſeßio pertinere poßit, aut ſit quidem, ſed ius ſuum omiſerit, bona publicētur. Vlp. cap. Inſtit. 28. Idem l. 4. §. eodem D. De fideic. lib. Quare & ſi caducarijs legibus bona delata ſint idem erit probandum. Sic enim locum hunc nobis reſtituit Iacob. Cuiatius uir acri ingenio, eximiáq; doctrina præditus. Eandem legem Iuliam ſignificat Iulianus l. XCVI. §. I. De legat. & fid. libro primo.*

Iulia de adulterijs. *Tulit idem. Si quis ſtuprum adulteriúq; faceret, ſciens, dolo malo. Suet. in Auguſto. & Iuriſconſulti tit. Ad leg. Iuli. de adult. Cornelius Tacitus*

eitus lib. 2. Huius caput etiam hoc fuit, Ne maritus dotale prædium inuita uxore alienet: neue id, etiam eius uoluntate, oppigneret. Paulus lib. Sent. 2. cap. 22. & Iustin. sub tit. Quib. alien. licet.

Iulia Theatralis. *Tulit idem. Vt equitibus Ro. quibus ipsis parentibúsue equester census unquam fuisset, in quatuordecim ordinibus lege Roscia Theatrali constitutis considere liceret. Sueton. Augusto. Plinius libro 33. cap. 2.*

Iulia sumptuaria. *Tulit idem. Vt festis diebus ducentos numos in conuiuijs consumere liceret: Calendis, Idibus, Nonis, & alijs quibusdam festiuis trecentos, nuptijs autem & repotijs* HS *millies. Gellius libro 2. cap. 24.*

Iulia de manumissionibus. *Tulit idem. Vt Imperator, cum seruum manumittit, non uindictam imponat: sed simpliciter liberum esse iubeat. Paulus l. apud eum, 14. D. de manumiss. Qua lege tam manumissoris quam manumissi ætatem definiuit, iuraq; quibus patroni aduersus libertos uterentur constituit. Dio lib. 55.*

Iulia de ueneno. *Nominatur à Sueton. in Nerone.*

Iulia peculatus. *Tulit idem. Vt qui publicã pecuniam attrectãuerit, surripuerit, mutauerit, seu in usus suos*

suos conuerterit, in quadruplum eius pecuniæ quam su stulit, condemnetur. Paul. lib. sent. 5. cap. 29.

Iulia de ciuitate. *Tulit* Sex. Iulius Cæsar COS. *cum* L. Martio, Anno DCLXII. *Vt ciuitas socijs & Latinis omnibus daretur.* Cicero *pro* Balbo, Gellius *libro* 4. *cap.* 4. *&* Appianus *De bello ciuili libro primo, &* Eutropius.

Iulia Titia de tutoribus. *Tulere. Vt prouinciarum præsides mulieribus pupillisue tutores non habentibus, tutores darent.* Iustin. *De Attil. tut. &* Vlp. *cap. Instit.* 11.

Iulia de cessione bonorum. *Tulit. Vt qui sine dolo suo malo æri alieno satisfacere nõ posset, bonis suis cedendo, liberaretur.* l. 4. C. *Qui bon. ced. poss. & in* Cod. Theodosiano *lib.* 4. *tit. Qui bonis ex lege* Iulia *cedere possint.*

Iulia de limitibus. *Tulit. Vt per actuarios limites populo eundi ius esset sicut per uiam publicam.* Hyginus *in libello, De limitib. constit. Apud* Frontinum *autem* Tiberij Cæs. *cõstitutio legitur, ex qua hæc sumpsimus. Est & aliud monumentum quod non longe ab ædibus uel itinere publico constitutum, id est, iuxta legem* Semproniam *&* Iuliam, *quod cardinibus &* Decumanis *constitutum esse monstratur. quod rationem finium recipere uidetur: id est, concurrentium linearum*

atq;

atq; secantium se inuicem, & ordinem in utroq; custodit, limitum rationem discernens.

Iulia Miscella de testamentis. *Tulit.* Vt coniugi superstiti legatū sibi à demortuo ea lege ne matrimonium aliud contraheret, ita capere, ius esset si intra annum iuraret se liberorum quærendorū caussa uel le nubere. Iustinian. in tractatu de indicta uiduitate, & lege Iulia Miscella tollenda. lib. Cod. 6. tit. XL. & Nouell. const. 22. ubi Iustinianus Iulium Miscellam huius legis auctorem, contra omnia antiquitatis exempla, & falso, meo iudicio, nominat. quin etiam quod eodem loco L. Mutium Scæuolam scribit legi cautionē apposuisse, ut anno præterito coniunx aliter legatum capere nō posset, quàm si cautionem dedisset, se ad secundas nuptias non peruenturum: falsum opinor sed ita cautionē interpretor, ut ad hoc quoq; negotium, Mutianæ cautionis usus adhiberetur.

Iulia Plautia de usucapionibus. *Vide, Iuliæ de ui, & Plautia de ui.* Ne res ui possessas usucapere ullo tempore liceret. Iustin. De usucap. lib. Inst. 1.

Iunia de Regio, & Consulari imperio. *Tulit* L. Iunius Brutus solus Consul: Anno CCXLIII. Vt imperium Tarquinio abrogaretur, ut ipse idem cum coniuge ac liberis itemq; omnes Tarquiniæ gentis exularent: ut capitale esset si quis de ijs reuocandis mentionē faceret: ut regio imperio abrogato, Consules duo regia

pote-

potestate quotannis comitijs centuriatis à populo crea rentur. Dionys. lib. 4. Liuius lib. 2.

Iunia de Tribunis pleb. *Vide Sacrata.*

Iunia Licinia, de legibus. *Tulere D. Iunius, & L. Licinius* COSS. *Anno ab Vrbe condita,* DCXCI. *Vt leges trinundino antè promulgarentur, quàm ad populum ferrentur. Cic. Philipp. 5. Epist. ad Att. 1. et 4. & Vatiniana interrogatione, Pro domo sua.*

Iunia Vellea de hæredum institutione. *Tulere. Vt qui testamentum faceret, is omnem uirilis sexus qui ei suus hæres futurus erit cum nascetur, instituendi, exhæredandiue potestatem haberet, etiamsi uiuo parente nascerentur. item, ut si quis ex suis hæredibus suus hæres esse desineret, liberi eius & cæteri in lo cum suorum sui hæredes succederent. Scæuola l. gallus 39. De lib. & postum.*

Iunia Norbana de libertinis. *Tulere M. Iunius Silanus, L. Norbanus Balbus* COSS. *Anno* DCCLXXI. *Vt ij serui qui neq; censu, neq; uindicta, neq; testamento. sed aut per epistolam, aut inter amicos, aut conuiuij adhibitione liberi fierent, non ciues Romani, sed eodem iure, quo Latini coloni essent. Vt si Latinus ciuem Romanam, uel Latinam uxorem duxerit, testatione interposita, quòd liberorum quærendorum causa uxorem duxerit, postea filio filiáue nato, natáue & anniculo facto, posit apud Prætorem uel Præsidem pro-*

prouinciæ causam probare, & fieri ciuis Romanus, tã ipse quàm filius, filiáue eius & uxor, scilicet si & ipsa Latina sit. Vt Latinorum legitimæ successiones nullæ prorsus essent: sed eorum bona manumissores, tanquam seruorum peculia sibi haberent. Vt liberti ius ciuitatis R. non antè haberent, quàm ius aureorum annulorum, aut natalium restitutionem à principe impetrassent: Vlpian. in Instit. tit. 3. Iustin. §. V. De succes. lib. Idẽ Nou. LXXVIII.

Iunia Petronia de libertate. Tulere C. Iunius Cæsonius, Petronius Turpilianus COSS. Anno DCCCXIII. Vt si dissonantes pares iudicum existant sententiæ, pro libertate pronũcietur. Hermogen. l. 24. D. De manum. Ab eodem quoq; Petronio lex Petronia de seruis infra suo loco numeratur.

L

LAbiena de sacerdotijs. Tulit T. Labienus Trib. pl. Cicer. Antonio COSS. Anno DCXC. Vt ius creandorum sacerdotum penes collegia esset ex ueteri lege Domitia, quam lex Cornelia abrogarat. Dio lib. 37.

Lætoria de minoribus. Tulit. Vt ijs qui uel furiosi, uel prodigi essent, curatores darentur: qui eos circumscripsissent, iudicio publico tenerentur. Cicero De offic. 3. De nat. deorum 3. & Capitol. in Anton.

ton. Philos. Ne à minoribus uiginti quinq; annis stipulari liceret: hoc est, ne stipulatione obligari possent. Suetonius in quarto Prætorum, apud Priscianum lib. 8. Et hoc illius caput meo iudicio Plautus significat in Pseudolo, ubi Callidorum adolescentem sic loquentem facit. Nimis sum miser: numum nusquam reperire argenti queo. Ita miser & amore pereo, & inopia argentaria. Perij, an non? tam lex me perdit quina uicenaria. Metuunt credere omnes.

Licinia de fœnore. *Tulit idem Furio, Clœlio, &c. Trib. mil. Anno CCCLXXVI. Vt deducto eo de capite, quod usuris pernumeratum esset, id quod super esset, triennio æquis portionibus persolueretur. Liuius libro sexto.*

Licinia de magistratib. è plebe creandis. *Tulit idem. Ne tribunorum militum comitia fierent, sed Consulum, & utiq; alter ex plebe crearetur. Liuius libro sexto.*

Licinia agraria. *Tulit C. Licinius Stolo Tribunus pl. Aemilio, Valerio, &c. Tribun. mil. Anno CCCLXXVII. Ne quis plus quingenta iugera agri, centum pecoris maioris capita, quingenta minoris posßideret. Varro lib. de re Rust. 1. Liuius lib. 6. Appian. De bellis ciuilib. 1. Gellius libro 20. cap. 1. Valerius lib. 8. capite 6. Plinius lib. 18. cap. 3. Velleius lib. 2. Plutarchus in Camillo & in Grachis.*

Licinia ſumptuaria. *Tulit* P. *Licinius Crāſſus Diues* COS. *cum Cn. Lentulo, Anno* DCLVI. *Vt Calendis, Nonis, nundinis* Romanis, *cuiq; in dies ſingulos triginta duntaxat aſſes edundi cauſa conſumere liceret. nuptijs ducenos. cæteris uerò dieb. qui excepti non eſſent, tricenos: quum & carnis aridæ pondo tria, & ſalſamē torum pondo libram concederet. quod autem è terra, uite, arboréue natum eſſet, id impunè cōſumere liceret.* Macrob. *lib. 3. cap. 17.* Gell. *lib. 2. cap. 24.* Cicero *lib. 7. epiſt. ad Gallum ep. 27.* Et Feſtus, *Centenariæ cœnæ dicebantur, in quas lege Licinia non plus centuſſib. præter terræ nata impendebatur, id eſt, centum aſſibus, qui erant breues numi ex ære. Lubet autem hoc loco illud ſi minus tempeſtiue, non tamen ſine cauſſa ſubijcere, decoctoribus, & legis huius contemporibus dici à Prætore ſolitum, Quādo tu bona patria auitaq;, nequitia tua diſperdis, liberoſq; tuos ad egeſtatem perducis, ob eam rem tibi ea re commercioq; interdico. Sic enim duobus prope ab hinc annis illam formulam, correxi, cuius rei cum alij complures, tum* Bonifac. Amerbachius, & Paulus Manutius *uiri clariſſimi, & eruditiſſimi, quibus, ut fit, eiuſmodi de rebus interdum ſcribo, teſtes eſſe poſſūt. Quod ego propter ſpem quam de notis* Iac. Cuiacij Iuriſc. *excellentis in* Pauli *ſententias, concepi: teſtari hoc loco uolui. nam à me quoq; iampridem idem liber emēdatus eſt. ſed eius generis hæc res eſt, quæ duos dominos ferre poſſit.*

Licinia de ludis Apollinaribus. *Tulit* P. Lici-

Licinius Varus Prætor Vrb. Claudio, Quinctio COSS. Anno DXLV. Vt ludi Apollinares qui die incerta fiebant, in perpetuum in ſtatam diem uouerẽtur. itaq; ipſe primus ita uouit, feciteq; ante diem tertium nonas Quintiles. is dies deinde ſolennis ſeruatus. Liuius lib. 27.

Licinia Caſſia de bello Perſei. Tulere Licinius, Caßius COSS. Anno DXXCII. Vt quòd Perſeus Philippi filius Macedonum rex aduerſus fœdus cum patre Philippo ictum, & ſecum poſt mortem eius renouatum, ſocijs populi R. arma intuliſſet, agros uaſtaſſet, urbesq; occupaſſet, quodq; belli parandi aduerſus populum R. cõſilia miſſet, arma, milites, claſſem eius rei cauſſa comparaſſet: ut niſi de ijs rebus ſatisfeciſſet, bellum cũ eo iniretur. Liuius lib. 42.

Licinia Caſſia de Tribunis militum. Tulere ijdem COSS. Ne Tribuni militum eo anno ſuffragijs crearentur, ſed Conſulum Prætorumq; in ijs facienda iudicium arbitriumq; eſſet. Liuius lib. 42.

Licinia & Mutia de peregrinis. Tulere L. Licinius Craſſus, & Q. Mutius Scæuola COSS. Anno DCLVIII. Vt ſocij Latini, Romanæ ciuitatis iure priuati, ſuas in ciuitates redigerentur. Aſcon. in Corneliana, & pro Scauro. Cicero in Bruto, & lib. De offic. 3. De orat. 2. pro Corn. Balbo, & pro Sextio. Appian. lib. 1.

Licinia de ſodalitijs. Nominatur à Cicerone

in Orat. pro Plantio, & lib. Famil. ep. 8.

Licinia Aebutia de legumlatoribus. *Tulere.* *Vt ne ei qui legem de curatione poteſtatéue aliqua tulerit, eiúſue collegis, cognatis, affinibus ea poteſtas curatione mandaretur. Cicero in Orat. 2. contra Rullum. & in orat. Pro domo ſua.*

Licinia rogatio de ſacerdotijs. *Promulgauit Q. Licinius Craſſus, ut ſacerdotum cooptatio ab ipſorum collegio ad populum trãsferretur, Cic. in Lælio.*

Licinia Iunia de legibus. *Vide Iunia Licinia.*

Liuia de Colonijs deducendis. *Tulit M. Liuius Druſus Trib. pl. Domitio, Fannio C O S S. Anno DCXXXI. Vt duodecim coloniæ deducerentur, & ſingulis tria ciuiũ millia aßignarẽtur. Plutar. in Grachis.*

Liuia de ſocijs Latini nominis. *Tulit idem. Ne quẽ Latini nominis uirgis in exercitu cædi liceret. Plutarch. ibidem.*

Liuia de uectigalibus. *Tulit idem. Vt paupe ribus quibus agri diuiderentur, uectigal quod ex lege Sempronia pendebant, remitteretur. Plut. ibidem.*

Liuia de re nummaria. *Tulit idem. Vt octaua æris pars argento miſceretur. Plinius lib. 33. cap. 3.*

Liuia

Liuia iudiciaria. *Tulit* M. *Liuius Druſus Trib. pl. L. Martio, Sex. Iulio* COSS. *Anno* DCLXII. *Vt æqua ex parte iudicia penes Senatum & equeſtrem ordinem eſſent. Aſcon. in Corneliam. Cicero De orat. 3. Florus in epit.* LXXI. *Appianus autem rem ſic explicat.* τῶν βουλευτῶν διὰ τὰς στάσεις τότε ὄντων μόλις ἀμφὶ τῶν τριακοσίων, τοσούσδε ἑτέρους αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἱππέων εἰσηγεῖτο ἀριστίνδην προκαταλεγῶναι, καὶ ἐκ τῶνδε πάντων ἐς τὸ μέλλον εἶναι τὰ δικαστήρια. ἐνθύνας τε ἐπ' αὐτῶν γίνεσθαι δωροδοκίας προσέγραφεν. ἐγκλήματος ἴσα δὴ καὶ ἀγνοουμένης, διὰ τὸ ἔθος, τῆς δωροδοκίας ἀνέδην ἐπιπολαζούσης. *Quum per id tempus propter ſuperiores ſeditiones uix trecenti ſenatores eſſent, totidem ex equeſtri ordine arbitratu bonorum uirorum delectos ipſis adiunxit, uti deinceps ex hiſce omnibus iudices legerentur: utiq; de pecunia ob rem iudicandam accepta cauſam dicere cogerentur, quod crimen conſuetudine iam pro nullo numerabatur, quum largitiones ſine ullo pudore increbuiſſent. Hæc ille lib. De bell. ciuilib. 1.*

Liuia agraria. *Tulit idem. Vt Sempronię leges de agris populo diuidendis ualerent.*

Liuia frumentaria. *Tulit idem. Vt Sempronia lex de frumento plebi ex publico uiritim dando ualeret.*

Liuia de coloniſs deducendis. *Tulit idem.*

Vt lex Sempronia ea de re ualeret.

Liuia de socijs. *Tulit idem. Vt socijs omnibus ius ciuitatis Romanæ daretur: quod ante ipsum M. Fuluius* C O S. *tentarat. Liuius tamen in perferenda lege occisus est. Appianus, De bell. ciuil. 1. Florus, & Cicero De legib. 3.*

Lutatia de ui publica. *Tulit Q. Lutatius Catulus* C O S. *cum C. Mario Anno* D C L I. *Vt de seditiosis conscelerati sq; ciuibus, qui armati Senatum obsederint, magistratibus uim attulerint, Rēp. oppugnarint, quotidie etiam diebus festis ludisq; publicis quæreretur, Cicero pro Cælio.*

M

MAmilia de terminis. *Eius aliquot locis mentio fit in libro De agrorum cōditionibus, constatq; ex Aggeno Vrbico & lib. Cic. De legib. 2. eam in finibus agrorum quinq; aut sex pedum latitudinem præscripsisse, quos usucapi uetaret. In libello uero Variorum autorum eidem uolumini subiecto, Mamilia, Roscia, Peducea, Alliena, Fauia nominantur: sed capita trium duntaxat postremarum legum referūtur: quia neq; de quinq; pedū præscriptione mentio ulla fit: & hæ notæ* K. L. *3. itē 4. & 5. caput legis tertiæ, quartæ, & quintæ subscribi tantum significant: quas suum in locum referemus.*

Ma-

Mamilia de senatoribus à Iugurtha corrup tis. *Tulit C. Mamilius Limetanus Trib. pl. Sp. Postumio, Q. Minutio COSS. Anno DCXLIII. Vti quæreretur in eos, quorum consilio Iugurtha Senatus decreta neglexisset, quiq; ab eo in Legationibus aut imperijs pecunias accepissent, qui elephantos, quiq; perfugas tradidissent, item qui de pace aut bello cum hostibus pactiones fecissent. Sallust. Iugurth.*

Mania, *Vide Menia.*

Manilia de bello Mithridatico. *Tulit C. Manilius Tribun. pl. M. Lepido, L. Volcatio COSS. Anno DCXXCVII. Vt belli Mithridatici administratio Cn. Pompeio mandaretur. Prouincia uniuersa cui Lucullus præfuerat, omneq; ipsius imperium, exercitus, & copiæ Pompeio mandarentur: & hoc amplius Bithynia adiungeretur, cui Glabrio præerat: classis item & copiæ omnes maritimæ quas ipse initio belli Piratici habuerat: omnes præterea prouinciæ, quibus solis Lege Gabinia non præfuerat, Phrygia, Lycaonia, Galatia, Cappadocia, Cilicia, Colchis superior, & Armenia. Cic. Pro lege Manilia, Plutarchus in Pompeio, Appianus in Mithridat. Florus epit. C. Dio lib. 26.*

Manilianæ leges uenalium uendendorũ. *Ab Antonio dicuntur in lib. De orat. 1. pro Cautiones. ut apud Catonem, Lex uini uendendi, oleæ faciendæ.*

Manlia de uicesima. *Tulit Cn. Manlius* COS. *cum C. Martio, Anno* CCCXCVI. *Vt ij qui manumitterentur, fortunarum suarum uicesimam ærario darẽt. Liuius lib. 7.*

Manlia de sacerdotijs. *Tulit* P. *Manlius Trib. pleb. L. Furio, M. Marcello* COSS. *Anno* DLVII. *Vt propter sacrificiorum multitudinem Tresuiri Epulones crearentur: quum essent ipsi à Numa, ut etiam ludorum illud epulare sacrificium facerent, instituti. Ius præterea togæ prætextæ habendæ, item ut Pontifici, eisdem esset. Cicero De orat. 3. Liuius 33. Vbi tamen T. Romuleius legitur: quod Car. Sigonius, uir eruditißimus, & de literis optimè meritus ex coniectura emendauit.*

Manlia de C. Mario. *Tulit L. Manlius Trib. pl. C. Mario. L. Cassio* COSS. *Anno* DCXLVI. *Vt eidem C. Mario prouincia Numidia mandaretur.*

Martia Atinia de pace Macedonica. *Tulere Q. Martius, C. Atinius Tribuni pleb. Furio Claudio* COSS. *Anno* DLVII. *Vellent iuberẽtne cum rege Philippo pacem esse? omnes quinq; & triginta tribus, uti rogas, iusserunt. Liuius lib. 33.*

Martia de magistratibus. *Tulit Martius Censorinus, Ne cui bis censuram gerere liceret. Plutarch. in Coriolano.*

Martia

Martia de Statellis. *Tulere M. Martius Sermo, & Qu. Martius Sylla Tribuni pleb. Popillio, Aelio COSS. Anno DXXCI. Vt qui ex Statellis (Liguriæ populis) deditis in libertatem restitutus ante Kalendas Sextiles primas non esset, cuius dolo malo is in seruitutem ueniisset, ut iuratus Senatus decerneret, qui eam rem quæreret, animaduerteretq;. Liuius lib. 42.*

Maria de suffragijs. *Tulit C. Marius Tribun. pl. L. Cæcilio, L. Cotta COSS. Anno DCXXXIIII. Vt pontes per quos suffragia in comitijs ferebantur angustiores fierent, ne quis illic qui suffragium ferret consistere posset ad appellandum rogandumq;. Cicero De legib. 3. Plutarch. in Mario.*

Maria de re numaria. *Tulit M. Marius Gratidianus Prætor L. Sylla Dictatore. Vt numi certa tum excogitata ratione probarentur. Iactabatur enim temporibus illis numus, sic, ut nemo scire posset, quid haberet. Cicero De offic. 3. Plinius lib. 33. cap. 9. qui legem hanc nominatim appellat, cùm Cicero Prætoris edictum de Rostris promulgatum fuisse scribat.*

Maria Porcia de triumpho. *Tulere L. Marius, M. Cato Tribuni pl. Vt pœna afficerentur ij, qui aut hostium occisorum in prælio, aut amissorum ciuium falsum numerum literis senatui retulissent. Vt cum primum urbem intrassent, apud Quæstores urbanos iurarent, de utroq; numero uerè ab ijs Senatui scriptum*

esse. Valer. lib. 2. cap. De iure triumph.

Memmia de Iugurtha, Romam euocãdo. *Tulit* C. *Memmius Trib. pl.* P. *Scipione Nasica*, L. *Bestia Calpurnio* COSS. *Anno* DCXLII. *Vti* L. *Cassius Prætor ad Iugurtham mitteretur, eumq; interposita fide publica Romam duceret, quo facilius iudicio regis, Scauri & reliquorum, quos pecuniæ captæ arcessebant, delicta patefierent. Sallust. De bello Iugurth.*

Memmia de reis postulandis. *Tulit. Vt eorum qui Reip. causa abessent nomina ne in reos reciperentur. Vt calumniatoribus pœna cõstituto iudicio imponeretur. Val. Max. lib. 3. cap. 7. Cicero pro Sex. Roscio. Papinian. l. 13. De testib. l. 1. §. 1. Ad S. C. Turpil. Legitur tamen Remmia.*

Menenia Sextia de multa. *Tulere* T. *Menenius*, P. *Sextius* COSS. *Anno* CCCI. *Autor Festus lib. 14. cuius uerba sic opinor, legenda sunt, Peculatus furtum publicum dici cœptum est à Pecore: quia ab eo initium eius fraudis esse cœpit. siquidem ante æs aut argentum signatum ob delicta pœna grauissima erat duarum ouium, & triginta boum. quæ pecudes postquam ære signato uti cœpit populus* R. *Tarpeia lege cautum est, Vt bos centussis, ouis decussis æstimaretur. Eam legem sanxere* T. *Menenius Lanatus, & P. Sextius Capitolinus* COSS.

Menia

Menia de auctoritate patrum. *Nominatur à Cicerone in lib. De claris orat. Eaq; uidetur esse quæ apud Festum lib. 14. Minia nominatur in dictione Prorsus: & apud Nonium fortasse, in uoce Sugillare, ubi ait, Sugillare, occludere. Varro Geminis, Contra lex Mania est in pietate, ne filij patribus luci clara sugillent oculos. Alludere uidetur ad patrum nomen, quo lex Menia patritios intelligebat.*

Mensia de ciuitate. *Tulit. Vt ex alterutro peregrino natus, deterioris parentis conditionem sequatur. Vlp. cap. Instit. 5. Et hanc idem in l. lex naturæ, 24. De stat. hom. specialem legem intelligit.*

Minutia. *Meminit Festus libro XIII. in uoce, Osi sunt.*

Muneralis lex *uocata est, qua Cincius cauit, ne cui liceret munus accipere. Festus, qui Plauti uersus citat quos in Cincia retulimus.*

O

OGulnia de sacerdotijs. *Tulere Q. & Cn. Ogulnij Trib. pl. M. Valerio, Q. Appuleio COSS. Anno CDLIIII. Vt cum quatuor Augures, quatuor Pontifices ea tempestate essent, placeretq; augeri sacerdotum numerum, quatuor Pontifices, quinq; Augures, de plebe omnes allegerentur. Ita deinceps octo pontifices, nouem augures fuerunt. Liuius libro decimo.*

Oppia

Oppia de matronarum cultu. *Tulit C. Oppius Trib. pl. Q. Fabio, T. Sempronio* COSS. *Anno* DXL. *Ne qua mulier plus semuncia auri haberet: neu uestimento uersicolori uteretur: neu iuncto uehiculo in urbe oppidoue, aut propius inde mille passus, nisi sacrorum publicorum causa ueheretur. Liuius libro 34. Tacitus lib. 3.*

Optima lex, *quum nominabatur in magistro populi faciendo, qui uulgò* Dictator *appellabatur, quàm plenissimum posset ius esse significabatur. Vt fuit M. Valerij Marci filij* Volusij *nepotis, qui primus magister populi creatus est. Postquam uerò prouocatio ab eo magistratu ad populum data est, quæ antea non erat, desitum est dici,* Vt optima lege. *utpote imminuto iure priorum magistrorum. Hæc Festus. Idem alibi, In magistro populi faciendo, qui uulgò* Dictator *appellatur, quàm plenissimum posset ius esse significabatur. Postquam uerò prouocatio ab eo magistratu ad populum data est, quæ antea non erat: desitum est dici,* Vt optima lege: *utpote imminuto iure priorum magistrorum. Hactenus Festus.*

Orchia de numero conuiuarum. *Tulit C. Orchius Trib. pleb. Q. Fabio, M. Claudio,* COSS. *Anno* DLXX. *Macrob. lib. 3. cap. 17. Festus libro 13. Obsonitauere.*

Pacuuia

P

PAcuuia de menſis Auguſti nomine. *Tulit Sex. Pacuuius Trib. pleb. Auguſto Imperatore, Vt qui menſis antea Sextilis uocabatur, quòd à Martio qui primus olim fuerat, ſextus eſſet: is deinceps Auguſtus ab Auguſto Imp. diceretur. Macrob. lib. Sat. 2. cap. 12.*

Pagana lege *in pleriſq; Italiæ prædijs cauetur, ne mulieres per itinera ambulantes, torqueant fuſos, aut omnino detectos ferant: quoniã aduerſetur id omnium ſpei, præcipueq; frugum. Plin. lib. 28. cap. 2.*

Papiria Iulia de multarum æſtimatione. *Tulere L. Papirius, L. Iulius COSS. Anno CCCXXIIII. Liuius lib. 4. uide Ateria.*

Papiria de ſuffragijs. *Tulit C. Papirius Carbo Tribun. pleb. Popilio, Rupilio COSS. Anno DCXXI. Vt in iubendis legibus aut uetandis populus tabella ſuffragium ferret. Cic. De legib. 3.*

Papiria de conſecratione. *Tulit idem. Ne iniuſſu plebis ædes, terram, aram, aliámue rem ullam conſecrare liceret. Cicero Pro domo ſua.*

Papiria de re numaria. *Tulit, opinor, L. Papirius Trib. pl. Vt aſſes eſſent ſemunciales. Plinius lib. 33. cap. 3. Hanc autem à Feſto lib. 17. in uoce Seſtertius nominari*

minari, mihi non est dubium: tametsi corruptus locus optimi scriptoris sententiam obscuret.

Pappia de ciuitate. *Tulit* C. *Papius Tr. pl. Cotta, Manlio* COSS. *An.* DCXXCIIX. *Vt peregrini urbe Roma expellerentur. Cicero De offic. 3. Pro Balbo, Pro Archia. Dio lib. 37.*

Pappia de Vestalis capiundæ ritu. *Tulit. Vt Pontificis Max. arbitratu uirgines è populo uiginti legantur, sortitioq; in concione ex eo numero fiat. Gellius lib. 1. cap. 12.*

Pappia de socijs. *Tulit. Vt socij Latini in suas ciuitates redigerentur. Vt iudicium socijs & ciuitatibus exteris constitueretur, repetendi eius caussa, qui in ciuitatis Ro. censum irrepsisset. Valer. lib. 3. cap. 4. Cic. in Corneliana.*

Pappia Poppæa de maritãdis ordinibus. *Tulere M. Pappius Mutilus, Q. Poppæus Secundus,* COSS. *Augusto Imperatore: ut constat ex Dione, apud quem Popilius legitur, pro Poppæus. Vt qui Senator esset, quiúe filius, nepos, pronepósue ex filio, uel ex filia natus, cuius eorum esset, ne quis eorum sponsam, uxorémue sciens dolo malo haberet libertinum, aut eam quæ ipsa, cuiúsue pater, matérue artem ludicram*

cram facit, fecitúe: néue Senatoris filia, neptísue ex filio, proneptísue ex nepote, filio nato, nata, libertino, eiue qui ipse, cuiúsue pater, matérue, artem ludicram facit, fecitúe, sponsa nuptáue sciens dolo malo esset. Vt quæ ad orbos testamento ciuis R. *peruenirent, eorum pars decima ad fiscum pertineret. Vt ne quinquaginta annis minor sexagenario nuberet: aut uir hac ætate iunior quinquagenariam fœminam duceret in uxorem. Vt patronis qui ius trium liberorum habeant, contra tabulas testamenti liberti, aut ab intestato contra suos hæredes non naturales bonorum possessio detur. Vt patronæ ingenuæ duobus liberis honoratæ, libertinæ tribus idem iuris detur, quod patronis ex edicto. Vt liberis ingenuæ trium liberorum iure honoratæ idem iuris, quod ipsi patronæ tribuatur. Vt omnibus ingenuis, præter Senatores, eorumq; liberos, uxores libertinas habere liceret. Tacitus libro tertio. Iurisconsulti sub titulo,* De ritu nupt. De uulg. subst. De iur. patron. *& alijs locis innumeris.* Vlpianus *capite Institutionum uicesimonono. Dio libro* LVI.

Pappia de iure patronatus. *Tulit idem. Vt ex bonis eius qui* HS. *centum millium patrimonium reliquerat, & pauciores quàm tres liberos habebat, siue is testamento facto, siue intestatus mortuus erat: uirilis pars patrono deberetur. Itaq; quum unum quidem filium hæredem reliquerat libertus, perinde pars dimidia debebatur patrono, ac si is sine ullo filio filiáue*

intesta-

inteſtatus deceßiſſet: quum uerò duos duasúe hæredes reliquerat, tertia pars debebatur patrono: ſi tres reliquerat, repellebatur patronus. Item, Vt libertus qui duos liberos in poteſtate haberet, operarum obligatione liberaretur. Iuſtin. §. 1. De ſucceß. libert. Et in Pand. ſub tit. De bonis libert. alijsq; locis compluribus.

Pedia de ui. *Tulit* Q. *Pedius* COS. *cum Auguſto Cæſare, Anno* DCCXI. *Vt qui* C. *Cæſaris cædis auctores eſſent, iudicio conſtituto rei fierent, & damnatis aqua & igni interdiceretur. Appian. lib. De bello ciuili 3. Sueton. Nerone, & Galba. Velleius lib. 2.*

Peducea de inceſtu. *Nominatur à Cicerone De nat. deor. 3.*

Peducea de terminis. *Tulit.* *In libello Variorum autorum De agrorum conditionibus his edita eſt uerbis, quæ tamen aliqua ex parte correximus. Quæ colonia hac lege deducta, quódue municipiũ, præfectura, fórum, conciliabulum conſtitutum erit, qui ager intra fines eorum erit, ſi termini in eo agro ſtatuti non erunt, quo in loco terminus non extabit, in eo loco is cuius is ager erit, terminum deſtituendum curato: utq; rectè factum eſſe uelit, magiſtratus qui in ea colonia, municipio, præfectura, fóro, conciliabulo iure dicundo præerit, facito ut fiat.*

Peſulania de damno à canibus illato. *Tulit*

lit. Vt si canis pauperiem fecerit, damnúmue deferit, in dominum actio detur, ut aut damni æstimationẽ subeat, aut canẽ noxæ dedat. Paul. Sent. lib. 1. cap. 15.

Petillia de peculatu. Tulit Q. Petillius Tribunus pl. Aemilio, Flaminio C O S S. Anno DLXVI. Vellent, iuberent, quæratur, quæ pecunia capta, ablata, coacta ab rege Antiocho est, quiq; sub eius imperio fuerunt: quod eius in publicum relatum non est, uti de ea re Ser. Sulpitius Prætor urb. ad senatũ referat. Omnes tribus uti rogas iusserunt. Liuius lib. 38.

Petilia de fœnore. Vide Pætilia.

Petronia de seruis. Tulit, opinor, Petronius Turpilianus COS. cum Cæsonio Pæto, Anno D C C C XIII. Ne dominis potestas esset ad bestias depugnandas suo arbitratu seruos tradere, ut ei qui iure uiri delatum adulterium non peregisset, nunquam postea deferre hoc crimen liceret. Modestinus l. 11. D. ad leg. Cor. De sicar. Impp. l. 15. C. ad leg. Iul. De adult. Ab eodem Petronio & collega Iunio supra Iunia Petronia numerata est.

Petronia de peregrinis. Tulit. Vt peregrini urbe Roma expellerentur. Cic. lib. De offic. 3. Hanc, opinor, Festus lib. 16. in uoce Respublicas eo loco significat, ubi nunc P. Ennij de peregrinis corruptè, meo iudicio, legitur.

Pinaria de ambitu. *Tulit, L. Pinarius Trib. mil. cum collegis. Anno* CCCXXII. *Ne cui album uestimentum addere petitionis causſa liceret. Liuius lib. 4. Lex tamen non tenuit, ut ex omnium temporum conſuetudine intelligitur.*

Plautia iudiciaria. *Tulit M. Plautius Siluanus Tribun. pleb. Cn. Pompeio Strabone, L. Porcio Catone* COSS. *Anno* DCLXIIII. *ſecundo anno belli Italici, quum equeſter ordo in iudicijs dominaretur, ut tribus ſingulæ ex eo numero quinos denos ſuffragio crearent, qui eo anno iudicarent. ex eo factum eſt, ut ſenatores quoq; in eo numero eſſent, & quidam etiam ex ipſa plebe. Tum primum Senatores cum equitibus R. iudicarunt. Cicero in Orat. pro Cornelio, Epiſt. Att. lib.* IV. *& Aſcon. Ex quo intelligitur, quum equites ſoli iudicarent,* XXXV. *tribus dediſſe ſingulas iudices* XV. *itaq; iudices* CCCCL. *fuerunt: & iudicia inter tres ordines, ſenatorium, equeſtrem, & plebeium communicata ſunt.*

Plautia de ui publica. *Tulit idem. Vt de ijs qui uim publicam, armatis hominibus feciſſent, quæſtio conſtitueretur. Meminit Cicero, De reſpõſ. aruſ. pro Milone. Lib. epiſt. ad Qu. Fratrem* II. *& ad Att.* 4. *Salluſt. in Catil. Aſcon. in Milon. & Cœlius ad Ciceronem lib. ep.* 8, *Item, Ne rem ui poſſeſſam uſucapere liceret. Iulianus l.* 33. *§.* 2. *D. de uſuc. Lex Plautia & Iulia ea demum uetuit longa poſſeßione capi, quæ ui poſſeſſa fuiſſent: non*

non etiam ex quibus ui quis deiectus fuisset.

Plautia Papiria de ciuitate. *Tulere* M. *Plautius Siluanus*, C. *Papirius Carbo Tribuni pl. Cn. Pompeio*, L. *Catone* C O S S. *Anno* DCLXIIII. *Vt ciuitas ijs daretur, qui fœderatis ciuitatibus adscripti fuissent, si & cum lex ferebatur, in Italia domicilium habuissent, & sexaginta diebus apud Prætorem essent professi. Cicero pro Archia poeta.*

Pletoria. *Vide Lætoria.*

Plætoria de iuredicundo. *Tulit* M. *Plætorius Tribunus pl. Prætor urbanus qui nunc est, quiq; posthac fuerit, duos lictores apud se habeto: isq; supremum ad solis occasum ius inter ciues dicito. Censorinus libro De die nat. cap.* 19. *Varro libro De ling. V. Sed postea lex Plætoria id quoq; tempus iubet esse supremum, quo Prætor in comitio supremam pronunciauit populo.*

Plotia de exulibus. *Tulit Plotius Tribun. pl. Vt qui Lepidum ciuili bello secuti, post necem* COS. *ad Sertorium confugerant, impunè in ciuitatem redirent. Sueton. Cæsare. Gell. lib.* 13. *cap.* 3.

Plotia Flauia. *Tulere. Vt uel agri quos à Senatu locupletes emissent, reddita possessoribus pe-*

cunia plebi diuiderentur: uel, si neminem uetere possessione moueri Senatus uellet, alij agri ea pecunia quæ ex nouis uectigalibus per quinquennium reciperetur, emerentur, & plebi quæ agros non haberet, partirentur. Cicero lib. ad Attic. 1.

Plotia agraria. Nominatur à Cicerone lib. Ep. ad Attic. 1. epistola, Nihil mihi.

Pœtelia de ambitu prima. Tulit C. Pœtelius Trib. pl. C. Fabio, & C. Plautio C O S S. Anno CCCXCV. Vt ne ambiendi magistratus causa nundinas & conciliabula obire liceret. Liuius lib. 7.

Pœtelia, Papiria de nexu. Tulere C. Pœtelius, L. Papirius COSS. Anno CDXXVII. Ne quis nisi qui noxam meruisset, donec pœnam lueret, in compedibus, aut in neruo teneretur: pecuniæ creditæ bona debitoris, non corpus obnoxium esset. & ne quis in posterum necteretur. Liuius lib. 8.

Pompeia de Trib. pleb. Tulit Cn. Pompeius I. Consul cum M. Crasso, Anno D C X X C III. Vt ad Tribunos pl. prouocandi ius esset: (quod lege Cornelia prohibitum fuerat) omniaq; omnino quæ Tribunis pl. ademerat Sylla, illis restituerentur. Plut. in Pompeio. Asconius in Verr. 1. & 2. & Cæsar lib. De bell. ciuil. 1.

Pompeia

Pompeia de prouincijs. *Tulit Cn. Pompeius* COS. *cum* Q. *Cæcilia. Anno* DCCI. *Vt sibi Hispania prouincia in alterum quinquennium prorogaretur. Dio lib. 38. & Plutarch. in Vit. qui tamen, Quadriennium scribit.*

Pompeia iudiciaria. *Tulit idem* COS. *cum* M. *Crasso iterum, Anno* DCXCIIX. *Vt amplißimo ex censu, ex centurijs, aliter quàm antea, lecti iudices, ex tribus tamen ordinibus quibus Aurelia lege communicata erant iudicia, Senatorio scilicet, equestri, & Tribunis ærarij, res iudicarent. Cicero in Pisonem, & Ascon. in eandem.*

Pompeia de parricidijs. *Tulit idem, Vt qui cognatos uel affines, qui parentum liberorúmue nomine continentur, fratremue aut sororem necasset, is sanguineis uirgis uerberatus, in culeum insueretur cum cane, gallo gallinaceo, uipera, & simia. deinde in mare uel profluentem proijceretur. Modestinus l. 9. D. Ad leg. Pomp. de parricid. Vbi tamen ait more maiorum eam fuisse constitutam pœnam: quod falsum est, si maiores ab eo tempore repetamus, quo Cicero Sex. Roscium defendit. neq; enim id erat Cicero prætermissurus, quum de solo culeo loquatur. ac uereor ne quid à Triboniano eo in loco sit commissum. Iuuenalis autem de serpente & simia etiam loquitur. Constantinus uerò in l. 1. C. De parricid. canem & gallum gallinaceum adiecisse uidetur: quæ tamen omnia Iustinianus legi*

Pompeiæ in Institutionibus attribuit. Vtut sit, hoc opinor Pompeium instituisse, ut quum antea Prætor certus ac proprius non esset, qui de parricidis ius diceret, sed lege Cornelia qui inter sicarios quæreret, de ijs quoque quæreret (quemadmodum ex Rosciana intelligitur) deinceps certus huius criminis quæsitor esset: nam quod ait Vlp. in l. 1. D. De parricid. lege Pompeia eandem pœnam parricidis esse constitutam, quæ lege Cornelia De sicarijs, sic accipiendum est, quà lex Cornelia ad parricidas pertinebat. Alioqui perobscurus uideri locus posset. Sanguineas autem uirgas rectè in Florentinis libris legi, qui genus illud uirgarum notum habent, quas Plinius ita nominat, facilè perspiciunt. sunt autem salignearum non admodum dissimiles, nisi quòd & grauiores sunt, & ad sanguinis colorem propius accedunt.

Pompeia de ui & ambitu. Tulit idem Consul solus creatus Anno DCCI. Vt priusquam causa de ui ageretur, testes per triduum audirentur, dicta eorum iudices consignarent, quarta die adesse omnes in diem posterum iuberentur, & coram accusatore ac reo pilæ, in quibus nomina iudicum inscripta essent, æquarentur: dein rursus postera die sortitio fieret unius et LXXX. qui numerus cum sorte obtigisset, ipsi protinus sessum irent: tum ad dicendum accusator duas horas, reus tres haberet, reusq; illo eodem die iudicaretur: prius autem quàm sententiæ ferrentur, quinos ex singulis ordinibus accusator, totidem reus reijceret: ita ut numerus iudicum

cum relinqueretur qui sententias ferrent, quinquaginta & unus. Ascon. in Milonianæ argumento. Dio lib. 40. Cicero lib. 4. De finib. & ad Attic. lib. 10. Cæsar De bello ciuil. lib. 3.

Pompeia de pecunijs ob rem iudicãdam captis. *Tulit idem, eodem anno. Vt de ijs qui à secundo suo Consulatu ad hunc usq; diem ob rem iudicandam pecunias cepissent, quæstio constitueretur. Appian. De bell. ciuil. lib. 2.*

Pompeia iudiciaria. *Tulit idem eodem anno. Ne reum in iudicio laudare liceret. Plutarchus in Pomp. & Caton. Vtic. Valerius libro sexto, capite secundo.*

Pompeia de magistratibus. *Tulit Cn. Pompeius tertium COS. cum Q. Cæcilio, Anno DCCI. Ne cuius absentis in magistratuum comitijs ratio haberetur: uno Cæsare excepto. Dio lib. 40. & Plutarch. in Vitis.*

Pompeia de magistratibus Bithyniorum. *Tulit idem. Ne quis annis XXX. minor magistratum caperet, in senatúue esset. Vt qui magistratum cepissent, eis in senatu esse liceret. ne Decuriones in curiam à Censoribus lecti, pecuniam pro introitu darent. Vt Senatores certis de causis à Censoribus ordine mouerentur. Vt Bithynicis ciuitatibus adscribere sibi quos uellent, ciues*

liceret, dum ne ciuitatis essent alienæ, sed earum quisq; ciuitatum, quæ essent in Bithynia. Plinius Cæcilius lib. epist. 10. epist. 84. & 117.

Popilia de Vestalis capiendæ ritu. Tulit. Vt si quis honesto loco natus adeat Pontificem Max. atq; offerat ad sacerdotium filiam suam, cuius duntaxat, saluis religionum obseruationibus, ratio haberi possit: id per se ratum sit. Gellius lib. 1. cap. 12.

Porcia de iure ciuitatis. Tulit M. Porcius Cato Tribunus pleb. Valerio, Appuleio C O S S. Anno CDLIIII. Ne quis magistratus ciuem R. uirgis cæderet, necarétue: sed damnato exilium permitteret: quum antea nudorum ceruix insereretur furcæ, corpus uirgis ad necem cæderetur. Liuius lib. 10. Cic. pro Rabirio perduell. Sallust. in Catil. Sueton. in Nerone.

Publicia de lusu. Tulit. Ne quis in pecuniam luderet, sponsionémue in ludo nisi qui uirtutis causa susceptus esset, faceret. Martianus l. 3. D. De aleator.

Publilia de plebeijs magistratibus. Tulit Volero Publilius Philo Trib. pl. Claudio, & Quinctio COSS. Anno CCLXXXI. Vt plebeij magistratus qui antea curiatis comitijs fiebant, deinceps remotis patribus tributis comitijs crearentur. Liuius lib. 2. Dionys. libro 9. apud quem tamen πόπλιος βολέρων legitur pro

pro ποπλίλιος. nam Volero prænomen, Publilius nomen fuit. ut non Voleronia, ſed Publilia lex dicenda ſit. in quo pleriq; decepti ſunt.

Publilia de legibus & cenſoribus. *Tulit Q. Publilius Philo Dictator, Anno CCCCXIIII. Vt plebiſcita omnes Quirites tenerent: Vt legum quæ comitijs centuriatis ferrentur, ante initum ſuffragium patres auctores fierent: ut alter utiq; ex plebe, quum eò uĕtum ſit ut utrunq; plebeium Conſulem fieri liceret, Cenſor crearetur. Liuius lib. 8.*

Pupia de Senatu habendo. *Tulit.* Ne *Senatus à XVIII. Cal. Feb. ad uſq; Cal. Feb. haberetur. Ne niſi perfectis, aut reiectis legationibus, alijs de rebus Senatus haberetur. Cicero epiſt. ad Lentulum 4. ad Q. Fratrem, libro 2. epiſt. 11. & Cœlius 8. epiſt. ad Ciceronem. Vbi hac lege ſolutos magiſtratus ſcribit.*

Q

Quina uicenaria. *Vide Letoria.*

R

Regia de unius imperio. *Lata eſt ineunte regnum Romulo, qua populus omnem ei poteſtatem in ſe conceſſit. Liuius lib. 3 4. Ex utro tandem genere ea lex eſſe uidetur, quam abrogamus? an uetus Regia lex, ſimul cum ipſa urbe nata? Quum autem annis amplius D. florente populi Ro. libertate, ſo-*

pita fuisset, postea D. Augusti & Tiberij dominatu, qui legibus soluti sunt, excitata, subtilius & copiosius quàm antea perscripta est. & quo quisq; die successores de mortuorum imperium excipiebant, recitari solebat. quemadmodum ex his eius, ut opinor, reliquijs intelligitur, quæ à me in libro Epigrammatum Romanorum inuentæ dignissimæ uisæ sunt, quæ hunc in locum referrentur. Vidi etiam qui testarentur, Romæ hanc scripturam extare in Basilica Lateranensi, in ære incisam. Est autem huiusmodi, Fœdúsue cum quibus uolet facere liceat, ita uti licuit Diuo Aug. Ti. Iulio Cæsari Aug. Tiberioq; Claudio Cæsari Aug. Germanico.

Vtiq; ei senatum habere, relationem facere, remittere, Senatusconsulta per relationem discessionemq; facere liceat, ita uti licuit Diuo Aug. Ti. Iulio Cæsari Augusto. Ti. Claudio Cæsari Augusto Germanico.

Vtiq; cum ex uoluntate auctoritatéue, iussu mandatúue eius, præsentéue eo Senatus habebitur, omnium rerum ius perinde habeatur seruetur, ac si è lege Senatus edictus esset haberetúrue. Vtiq; quos magistratum potestatem imperium, curationemue cuius rei petentes Senatui populoq; Romano commendauerit, quibúsue suffragationem suam dederit, promiserit, eorum comitijs quibusq; extra ordinem ratio habeatur.

Vtiq; ei fines pomœrij proferre, promouere, cum ex Republica censebit esse, liceat, ita uti licuit Ti. Claudio Cæsari Aug. Germanico. Vtiq; quæcunq; ex usu Reipublicæ, maiestate diuinarum, humanarum, publicarum, priuatarumq; rerum esse censebit ei agere, facere

facere, ius potestasq; sit, ita uti Diuo Aug. Tiberioq; Iulio Cæs. Aug. Tiberioq; Claudio Cæs. Aug. Germanico fuit. Vtiq; quibus legib. plebisue scitis scriptum fuit, ne Diuus Aug. Tiberiúsue Iulius Cæsar Aug. Tiberiúsue Claud. Cæsar Aug. German. tenerentur ijs legibus, plebisq; scitis, Imp. Cæsar Vespasianus solutus sit: quæq; ex quaq; lege rogatione diuum August. Tiberiúmue Iuliũ Cæsarem Aug. Tiberiúmue Claudiũ Cæsarem Aug. Germanicum facere oportuit, ea omnia Imp. Cæsari Vespasiano Aug. facere liceat.

Vtiq; quæ ante hanc legem rogatã acta, gesta, decreta, imperata, ab Imperatore Cæsare Vespasiano Augusto iussu mandatúue eius à quoq; sunt, ea perinde iusta rataq; sint, ac populi plebisue iussu acta essent.

SANCTIO.

Si quis huiusce legis ergô aduersus leges, rogationes, plebisue scita, senatúsue consulta fecit, fecerit, siue quod cum ex lege, rogatione, plebisue scito. S. VE C. facere oportebit, nõ fecerit huius legis ergô, id ei ne fraudi esto, néue quid ob eam rem populo dare debeto, néue cui de ea re actio, néue iudicatio esto, néue quis de ea re apud * ci sinito. Hæc ex Epigrammatũ antiquorũ lib. Vlp. autem in l. 1. D. De cõstit. princ. hanc legẽ significat, quũ ita scribit, Quod principi placuit, legis habet uigorem: utpote quum lege Regia, quæ de imperio eius lata est, populus ei & in eum omne suũ imperium & potestatem conferat. Quod Iustin. totidem uerbis in titul. De iure natur. & gent. transcripsit. Hanc autem Alexander Imperator legem Imperij appel-

appellare uidetur in l. 3. C. de testamentis.

Regia de mortuo inferendo. Tulit. Ne mulier quæ prægnans mortua sit, humetur antequã partus ei excidatur. qui contra fecerit, spem animantis cum grauida peremisse uideatur. Martianus l. 2. D. De mort. infer. Hanc autem legem superioris partem fuisse, ridiculum est dicere. tametsi eius auctorẽ nominare difficile est, quum satis constet Regis uerbum cognomẽ fuisse, non nomen: leges autem ex nominibus appellationẽ sumpsisse. Existimarem igitur Romuli aut Numæ Põpilij legis alicuius, de qua Martianus antea disputarat, partem hanc fuisse: quũ præsertim ad sacra hæc lex pertineat, de quibus quæ leges à Numa constitutæ fuerant, semper obseruatæ sunt. similem Diodorus apud Aegyptios Græcosq; propè omnes legem de mulieribus grauidis rei capitalis damnatis, lib. 2. commemorat.

Remmia. Vide Memmia.

Rhodia de iactu. Latam, opinor, à Rhodijs, & à Cæsaribus receptam. Vt si leuandæ nauis gratia iactus mercium factus est, omnium contributione sarciatur, quod pro omnibus datum est. Paulus l. 1. D. De lege Rhodia. Nisi forte de Rhodijs lata est: & Rhodia sic dicatur, ut Cypria lex (quæ de Cypri rege lata est à Claudio) nominatur in Sextiana & Tribunitia, de Tribunorum potestate in secunda Verrina.

Romu-

Romuleia de ſacerdotijs. *Vide Manlia.*

Roſcia Theatralis. *Tulit* L. *Roſcius Otho Tr. pleb.* L. *Metello,* Q. *Martio* COSS. *An.* DCLXXXII. *Vt in Theatro Equitibus Romanis, qui* HS. *quadringenta poſſiderent,* 14. *gradus ſpectandi gratia aſſignarentur exceptis ijs, qui ſuo fortunæ ue uitio decoxiſſent. Cicero Philipp.* 2. *Aſconiusin Cornelianam. Flor. epitom.* 99. *Dio lib.* 26. *Plin. lib.* 7. *cap.* 20. *Iuuenal. Sat.* 14. *Et Tacitus lib* 15. *qui legem interpretatur hanc habuiſſe uim, ut Equites non ante plebem, ac ſeparatim, ſed cõfuſe tantùm quatuordecim ordines haberent.*

Roſcia de terminis. *Eius caput in libro Variorum autorum De agrorum conditionibus amiſſum puto: ut in Mamilia lege expoſui.*

Rupilia de iure Siculorum. *Dedit* P. *Rupilius Conſul cum* P. *Popillio anno* DCXXI. *Dedit autẽ Siculis, de Decem, ut moris erat, legatorum ſententia: bello prædonum ac fugitiuorum à ſe confecto. Cic. Verrina* 4. *Aſcon. in eãdem. & Valer. Max. lib.* 6. *cap.* 10. *apud quem tamen Rutilius perperam legitur.*

Rutilia de trib. milit. *Tulit* C. *Rutilius Rufus. Feſtus, Rufuli appellabantur Tribuni militum à Cõſule facti, non à populo, de quorum iure, quod Rutilius Rufus legem tulerit, Rufuli, ac poſt Rutuli ſunt appellati.*

Sacra-

S

SAcrata militaris. *Tulit opinor, M. Valerius Coruus Dictator An. CDXI. ob militũ Capuanorum ſeceſſionem. Ne cuius militis ſcripti nomen, niſi ipſo uolente, deleretur: nequis ubi Tribunus militũ fuiſſet, poſtea ordinum ductor eſſet. Liuius lib. 7.*

Sacratis. *legibus Veſtalibus pœna inceſti conſtituta eſt, ut uiuæ defoderentur. Dionyſ. lib. 1.*

Sacrata Iunia de Tribunis pl. *Tulit L. Iunius Brutus, Trib. pleb. primus creatus. Caſſio, Cominio COSS. Anno CCLX. Vt plebi ſui magiſtratus eſſent ſacroſancti quibus auxilij latio aduerſus Conſules eſſet: né ue cui patrum capere eum magiſtratum liceret. Vt neq; priuilegium irrogari, neq; de capite ciuis, niſi comitijs centuriatis rogari liceret. Liuius lib. 2. & Cicero pro Sextio. Dionyſius libro ſexto, legis uerba hæc refert.* Δήμαρχον ἄπουϲα, ὥϲπερ ἕνα τῶλλῶν, μηδεὶϲ μηδὲν αὐταναϲέτω ἀρχῆν, μηδὲ μαγιϲτήτω, μηδὲ ἑπετατϲέτω μαγιϲτῆν ἑτέρῳ, μηδὲ ἀποναινύτω, μηδὲ ἀποπτινεῖν πελευέτω. ἐὰν δέ τις τῶν ἀπηγορευμένων τι ποιήϲῃ, ἐξάγιϲτος ἔϲτω, καὶ τὰ χρήματα αὐτῦ δήμπρϲος ἱερά. καὶ ὁ κτείνας τινὰ τῶν ταῦτα εἰργαϲμένων. φόνυ καθαρὸς ἔϲτω. Id eſt, Ne quis Tribunum ui quaſi priuatum quicquam facere cogito, néue uirgis cædito, néue occidito, néue cædi occidiue iubeto. qui aduerſus ea fecerit, ſacer eſto: bonáq; eius Cereri ſacra ſunto: eumq; occidere

dere ius fasq; esto. Liuius autem lib. 3. hoc è rogatione carmẽ edit, Si Tribunos plebis decẽ rogabo, si quos minus hodie decem Tribunos plebis fecerint: hi tum quos sibi collegas cooptaßint, ita illi legitimi eadem lege Tribuni plebei sint, ut illi quos hodie Tribuni plebei fecerit is. Sacratæ autem leges dicebantur (inquit Festus) quibus sancitum erat, Vt si quis aduersus eas feciſſet, sacer alicui deorum esset. Sunt qui esse dicant Sacratas, quas plebes iurata in monte sacro sciuerit. Hæc ille. Cicero pro Cornelio perduellionis reo, Tanta igitur in illis uirtus fuit, ut anno XVI. post reges exactos, post nimiam dominationem potentium leges sacratas ipsi sibi constituerent, duos Tribunos crearent, montẽ illum trans Anienen, qui hodie mons sacer appellatur, in quo armatæ conſederant, æternæ memoriæ cauſſa conſecrarent. Hæc Cicero. Mirari autem satis non possum, uehemẽterq; dubitare me fateor uerum ne illud sit quod scribit Diodorus lib. 12. in Auentino fœdere cõprehenſum hoc fuiſſe, uti Tribuni plebis exacto sui magistratus anno, mox totidem alios in annum sequentem designarẽt: quod si prætermiſiſſent, illico uiui cõburerentur. Sin ali quanto diutius eos in designando diſſenſio tardaret, interea potestas eis prorogaretur, dum alios crearent.

Satyra lex. Festus, Satura est cibi genus conditi, & est lex multis alijs cõferta legibus. Itaq; in sanctione legum adscribitur, Neue per saturam abrogato, aut derogato. Annius Luscus in ea quam dixit aduersus Tiberium Gracchum, Imperium quod plebs per saturam derogat,

derat, id abrogatum est. & C. Lætius in ea, quam pro se dixit, Dein postera die quasi per saturam sententijs exquisitis in deditionem accipitur. Quidam dicunt esse genus carminis, ubi de multis rebus disputatur. Hæc Festus. Sallustius in Iugurth. ijsdem uerbis, Dein postero die quasi per Satyram legem sententijs exquisitis in deditionem accipitur. Ego legem Satyram fuisse puto, in qua coniunctim multis de rebus una rogatione populus consulebatur. Quod lege Cæcilia & Didia uetitum fuisse Cicero in Orat. Pro domo sua, testatur. Et sententias ferri per satyram, quum ex multis capitibus & si quædam comprobantur, quædam improbentur, inijcitur tamen tabella VTI ROGAS. Iustinianus in præfat. ad Antecessores, §. 2. Et primi anni hoc opus legentibus tradebatur non secundum edicti perpetui ordinationem, sed passim, & quasi per satyram collectum, & utile cum inutilibus mixtum, maxima parte inutilibus deputata. Id est, nullo ordine, sed confuse ac perturbatè, dum modò hinc, modo illinc aliquid decerpitur. quã studiorum suorum rationem nostri hoc tempore adolescentes in iuris ciuilis libris sequuntur.

Scatinia de pueris impudicis. Iuuenal. Sat. 2. Sueton. Domitiano. Ausonius, Cicero Philipp. 3. Stupratores autem decem millium pœna coercebantur. Fabius lib. 4. cap. 2. et lib. 7. cap. 4. Cœlius lib. epist. fam. 8. ep. 12. Damnatum autem quẽdam C. Scantiniũ Trib. pl. Val. lib. 6. capite primo, testatur.

Scri-

Scribonia uiaria. *Tulit* C. *Curio Tribunus pl.* *Cœlius Epist. fam. lib.* 8.

Scribonia de usucapionibus. *Tulit (opinor)* L. *Scribonius Libo*, C O S. *cum* L. *Atratino Anno* D C C X I X. *Ne seruitus usucaperetur. Paulus l.* 4. *De usurpat. & usucap.*

Sempronia de ære alieno. *Tulit* M. *Sempronius Trib. pl.* L. *Cornelio*, Q. *Minutio* C O S S. *Anno* D L X. *Vt cum socijs ac nomine Latino pecuniæ creditæ ius idem quod cum ciuibus Romanis esset. Liuius libro* 35. *Cic. de off.* 2.

Sempronia agraria. *Tulit Ti. Sempronius Gracchus Tribun. pleb.* P. *Mutio Scæuola*, L. *Calpurnio* C O S S. *Anno* D C X X. *Ne quis ex publico agro plus quingenta iugera posideret. quorum tamen dimidium filijs habere liceret. Vt si quis latius agrum patefaceret, Triumuiri quotannis data opera creati, iudicarẽt quà publicus ager, quà priuatus esset. Appian. lib. Emphyl.* 1. *Plutarch. in Gracchis, Velleius lib.* 2. *Auctor libri De uir. illust. Cicero in Sextian. & De aruspic. resp. Florus Epit.* 58. *& Siculus Flaccus in lib. De condit. agror. apud quem tamen Ducenta legimus: quum alij omnes apertè Quingenta prodant.*

Sempronia de regis Attali hæreditate. *Tulit idem*, ὅπως τὰ βασιλικὰ χρήματα νομισθέντα,

τοῖς τὴν χώραν διαλαγχάνουσι τῶν πολιτῶν, ὑπάρχοι πρὸς κατασκευὴν καὶ γεωργίας ἀφορμήν. Vt pecunia Regis Attali qui populum R. hæredem fecerat, ijs ciuibus qui sua lege Sempronia agrum sortiti erant, daretur ad comparationem instrumentorum & agriculturæ apparatum. Vt agri Regij à Censoribus locarentur: unde uectigal populo penderetur. Plutarch. in Gracchis. Cic. Verr. V. & Florus epitom. 58.

Sempronia iudiciaria. Tulit C. Sempronius Gracchus Tribunus pleb. I. Q. Cæcilio, T. Quinctio COSS. Anno DCXXX. Vt iudicia quæ semper antea penes ordinem senatorium fuissent, ad solos Equites transferrentur. App. lib. De bello ciuili 1. Asconius in Diuinat. Velleius lib. 2. Tacitus lib. 12. Varro De uita P. Romani apud Marcellum in uoce Biceps. Plutarchus autẽ in Gracchorum uita Equites trecentos cum Senatorib. trecentis mixtos tradit, atq; inter utroſq; communicata iudicia: quod falsum est. Hæc enim Liuia lex fuit: ut suo loco docebimus.

Sempronia de magistratibus. Tulit idem. Vt ex confusis quinq; classibus sorte centuriæ uocarentur. Sallust. in Orat. Cæs. de Repub. Vt cui magistratus abrogatus fuisset, ei magistratum iterum capere ius nõ esset. qua lege M. Gelanius, cui Ti. Gracchi lege Tribunatus abrogatus fuerat, notabatur. Eam tamen Caius, Corneliæ matris precibus, post abrogauit. Plutarchus ibidem & alij.

Sem-

Sempronia de iure ciuitatis. *Tulit idē.* Ne *de capite ciuis R. iniussu populi iudicaretur. qui indicta causſa in ciuē R. animaduertiſſet, de eo populi quæstio conſtitueretur: quod propter P. Popillium latū eſt. Cicero pro C. Rabirio, Pro domo, Pro Cluentio. & de legib. 3. item Plutarch. in Gracchis.* Idē poſtea lege Porcia repetitum eſt. *Cicero Verrin. 7.* O *nomen dulce libertatis: ô ius eximium noſtræ ciuitatis: ô lex Porcia, legesq; Semproniæ. Videtur autem exceptum parricidiū his legibus fuiſſe: cū in Orat. pro Sex. Roſcio uetus ſupplicium commemoretur.*

Sempronia de ſuffragijs. *Tulit idem.* Vt ſociis Latinis ius ſuffragij ferendi perinde ut ciuibus Romanis eſſet. *Iidem.*

Sempronia de uijs Italiæ. *Tulit idem.* Vt uiæ *in Italia munirentur, ſternerentur, lapidib. milliaria diſcernentibus notarentur, pontibus inſtruerentur. Iidē.*

Sempronia de coloniis deducendis. *Tulit idem.* Vt coloniæ extra Italiam deducerentur. *Paterculus lib. 2. Plutarch. in Gracchis, Appianus in Liby. Florus epit. 60.*

Sempronia de re militari. *Tulit idem.* Ne minores annis 17. ad militiam cogerentur. Vt ueſtes militibus gratuito & præter ſtipendium darentur. *Plutarch. in Gracchis.*

Sempronia de prouincijs decernendis. *Tulit idem. Vt Senatus quotannis ante comitia consularia designandis Consulibus prouincias arbitratu suo decerneret, quas deinde ipsi designati inter se sortirentur: quod antea uel post designatos, uel post initum Consulatum facere solebat: præterea quum antea Senatus decreto per Tribunos intercedi posset, ne deinceps liceret. Cicero Pro domo sua, In Vatinium, De prouinc. COS. Sallust. in Iugurthino. Sueton.*

Sempronia frumentaria. *Tulit idem iterum Tribun. pleb. M. Fuluio, M. Plautio* COSS. *Anno* DC=XXVIII. *Vt semisse & triente frumentum menstruum plebi ex publico uiritim daretur. Appian. lib. De bello ciuili 1. Florus Epito. LX. Cic. pro Sextio, Tuscul. 3. In Bruto. Velleius lib. 2. Plutarch. in uita.*

Sempronia de limitibus. *Tulit. Vt per actuarios limites populo ius eundi esset, sicut per uiam publicam. Hyginus in libello De limitib. cõstit. Vide Iulia de limitibus.*

Sentia de senatu supplendo. *Tulit, opinor, C. Sentius* COS. *cum Q. Lucretio, Augusto imperante, Anno* DCCXXXIIII. *Vt in numerum patritiorum qui senatui deessent, alij sublegerentur. Tacitus lib. 11. ubi tamen corrupte, meo iudicio, Senia legitur, pro Sentia.*

Seruilia agraria. *Tulit P. Seruilius Rullus Tr. pleb.*

pleb. Cicerone, Antonio COSS. Anno DCXC. Vt quæ post C. Marium, C. Carbonem COSS. publicè data, assignata, uendita, concessa essent, ea omnia eo iure forent, uti quæ optimo iure priuata sunt. Vt Decemuiri cum summo imperio crearentur, qui totius Italiæ, Syriæ, Asiæ, Libyæ, & prouinciarum quas nuper Pompeius sub egerat, uenderent, ex eáq; pecunia agros colonis quos arbitratu suo quò uellent deducerent, mercarẽtur. Lex Cicerone dissuadente perlata non est. Hoc tamen uisum est ex illius contra legem orationibus describẽdum esse.

Seruilia de ciuitate. Tulit C. Seruilius Glaucia Trib. pleb. Vt Latinis ius esset ciuitatis assequendæ in locum eius, quem, accusando, repetundarum damnassent. Ascon. pro Scauro. & Cic. pro Balbo.

Seruilia repetundarum. Tulit idem. Vt reus comperẽdinaretur: quum antea uel iudicari primò posset: uel Amplius pronunciari. Cic. Verr. 3. Pro Posthumo, Pro Scauro, & in hanc Ascon. Valer. lib. 8. cap. 1.

Seruilia iudiciaria. Tulit Q. Seruilius Cœpio COS. cum C. Atilio, Anno DCXLVII. Vt iudicia quæ lege Sempronia ad solos equites translata erãt, ordini Senatorio communicarentur. Tacitus lib. 12. Cic. 1. De arte rhet. 2. De orat. In Bruto, in Or. pro Scauro, & ibidem Ascon. Imparẽ aũt & minorem fuisse Senatorum numerum ex eo constat, quod Lege Liuia quæ proximè insecuta est ex æqua parte communicata sunt. &

opinor hoc esse quod Florus in Epit. de trecentis Senatoribus cum sexcentis equitibus commixtis ad Legem Semproniam referebat. Lib. 60.

Sextia Licinia de sacerdotijs. Tulere L. Sextius, C. Licinius Trib. pl. P. Manlio Dictatore. Anno CCCLXXXV. Vt pro Duumuiris sacris faciundis, Decemuiri ita creentur, ut pars ex plebe, pars ex patribus fiat. Liuius lib. 6.

Sextia de magistratibus. Tulit idem L. Sextius, M. Furio Dictatore V. Anno CCCLXXXVI. Vt consul unus è plebe crearetur: qua de caussa uicißim cõcessum à plebe nobilitati, ut Prætor unus qui ius in urbe diceret, ex patribus crearetur. Liuius lib. 6.

Sulpitia de iure ciuitatis. Tulit P. Sulpitius Trib. pl. Q. Pompeio, L. Sylla COSS. Anno DCLXV. Vt exules reuocarẽtur, Noui ciues libertiniq; distribuerentur in tribus. Florus epitom. 77. Plutarch. in Sylla.

Sulpitia. Ser. Sulpitius Galba Pr. An. DCXCIX. Vt C. Pontinio proconsuli quo die urbem triumphãs ingrederetur imperiũ esset. Cic. li. 4. ad Att. Dio lib. 40.

Sulpitia de ære alieno. Tulit idem. μηδένα συγκλητικὸν ὑπὲρ δισχιλίας δραχμὰς ὀφείλειν. Ne quis Senator supra duo millia drachmarũ deberet. Plutarchus in Sylla.

Sul=

Sulpitia de bello Mithridatico. *Tulit idem. Vt Syllæ, cui Asia prouincia obuenerat, ut bellum Mithridaticum administraret, imperium abrogaretur, & C. Mario mandaretur. Velleius libro 2. Florus epitome 77. Plutarchus in Sylla, & Mario, & Appianus De bell. ciuil. 1.*

Sulpitia de bello Macedonico. *Tulit P. Sulpitius Consul cum C. Aurelio, Anno DLIII. Vellent iuberẽt Philippo regi Macedonibusq;, qui sub regno eius essent, ob iniurias, armaq; illata socijs populi R. bellum indici. Liuius lib. 31.*

Sulpitia Sempronia de templis & aris. *Tulere ex S. C. P. Sulpitius, P. Sempronius C O S S. Anno CDXLIX. Ne quis templum aramue iniussu Senatus aut Tribunorum pleb. maioris partis dedicaret. Liuius libro nono.*

T

TAlaria, de talorum lusu. *Nominatur à Plauto in Milit. glor.*

Atq; adeò ut ne legi fraudem faciam talariæ: Accurate ote, ut sine talis domi agitent conuiuium. Facetè ad legem aliquam de alea ueterem alludit, qua talorum lusus conuiuijs interdicebatur: Publiciam fortè aut Titiam. Nam sumptuariæ leges, quibus hanc nonnulli attribuunt, de sumptibus, ut opinor, tantummodo cauebant.

Tarpeia de multa. *Vide Ateria Tarpeia.*

Terentia Cassia frumentaria. *Tulere M. Terentius Lucullus, C. Cassius* COSS. *Anno* DCXXC. *Vti frumenti alteræ decumæ à prouincijs coemerentur precio in modios* HS. *trium constituto: item ut ciuitatibus æqualiter imperaretur precio in modios singulos* HS. *quatuor constituto. Cicero Verrina 5. & 7.*

Terentia de legibus consularis imperij. *Tulit C. Terentius Arsa Tribun. pleb. Lucretio, Veturio* COSS. *Anno CCXC. Vt quinq; uiri crearentur legibus de imperio Consulari scribendis, ne ipsi libidinem ac licentiam suam pro lege haberent. Dionysius libro decimo. Liuius libro 3. qui tamen perlatam non fuisse affirmat. Corruptè autem antea Terentilla uocabatur.*

Titia de lusu. *Tulit. Ne quis in pecuniam luderet, sponsionémue in ludo, nisi qui uirtutis caussa susceptus esset, faceret. Martianus l. 3. D. De aleator.*

Titia de triumuiratu quinquennali. *Tulit P. Titius Trib. pl. Vt Tresuiri Consulari potestate cõstituendæ Reipub. in quinquennium crearentur, Cæsar, Lepidus, & Antonius. Appianus De bell. ciuil. 4. & Florus epit.* CXX.

Titia

Titia de donis & muneribus. *Tulit L. Titius, Ne ob orandam cauſſam pecuniam donúmue patroni acciperent. Tacit. lib. II. & Auſonius.*

Iuriſconſulto cui nubit adultera coniux
Papia lex placuit, Iulia diſplicuit.
Quæritis unde ſit hæc diſtantia, ſemiuir ipſe
Scantiniam metuens, non metuit Titiam.

Eum notat, qui à clientelis inops, nec donum nec munus ab ullo capiebat.

Titia agraria. *Tulit, opinor, Sex. Titius Trib. pleb. M. Antonio, A. Poſthumo COSS. Anno DCLIIII. Vt uectigal agris publicè aſſignatis impoſitum Quæſtor colligeret. Cicero lib. 2. De orat. pro Muræna. Valer. lib. 8. cap. 1.*

Thoria agraria. *Tulit Sp. Thorius Trib. pleb. Ne agri amplius diuiderentur, ſed poſſeſſoribus in ijs relictis, uectigalia pro ijs penderentur, eaq; pecunia populo diuideretur.* τὴν μὲν γῆν μηκέτι διανεμεῖν, ἀλλ' εἶναι τῶν ἐχόντων, καὶ φόρους ὑπὲρ αὐτῆς τῷ δήμῳ διατίθεσθαι, καὶ τάδε τὰ χρήματα χωρεῖν ἐς διανομάς. *Hæc Appian. lib. De bello ciuil. 1. qui ſubiungit nõ multo poſt latam fuiſſe legem qua uectigal illud abrogatum eſt. At Cicero in Bruto lege Thoria id factum tradit. Sp. Thorius, ait, ſatis ualuit in populari genere dicendi, is qui agrum publicum uitioſa & inutili lege, uectigali leuauit. Idem præterea in lib. De orat. 2. ſcribit Lucilium lege Thoria poſtulatum fuiſſe, quòd ab eius pecore agri*

publici depasti essent. Corruptè autem apud Appianum Borius legitur, pro Torius: ut alia in hoc genere quàm multa.

Trebonia de Tribunis pl. *Tulit* L. *Trebonius Trib. pleb.* Herminio, Virginio COSS. Anno CCCV. *Vt qui plebem Romanam Tribunos pleb. rogaret, is usq; eò rogaret, dum* X. *Tribunos pleb. faceret. Qua lege Tribunorum cooptatio collegio adempta in populum R. translata est. Liuius lib. 3. & 5.*

Trebonia de Cæsare. *Tulit* A. *Trebonius Tr. pleb. Pompeio, & Crasso iterum* COSS. Anno DCXCVIII. *Vt Cæsari imperium in Gallia in aliud quinquennium quàm quod ei Vatinia lege concessum erat prorogaretur. Ita Trebonius Senatui successoris mittendi potestatem adimebat. Cic. lib. ad Att. 7. 8. 9. 10. Item Flor. Epit. 105. Plutarch. in Pomp. & Cat. Vticens. Dio libro 39.*

Trebonia de Pompeio. *Tulit idem. Vt ijs Consulibus Syria & Hispania prouinciæ in quinquennium darentur. Plut. in Pompeio.*

Tribunitia lex *dicitur quæ de Tribunorum potestate lata est. Festus lib. 17. Homo sacer is est, quem populus iudicauit ob maleficium, neq; fas est eum immolari: sed qui occidit, parricidij non damnatur. Nam lege Tribunitia prima cauetur, Si quis eum qui eo plebiscito sacer*

facer sit, occiderit, parricida ne sit. Quibus uerbis Festus Sacratam Iuniam quam suo loco exposuimus, significat. Cicero Verrina 2. Vident adhuc post legem Tribunitiam unum Senatorem uel tenuissimum esse damnatum. Quibus uerbis Pompeiam legem intelligit.

Tribunitia lex *nominatur, à Pomponio dicam, an Triboniano? in l. 2. De orig. iuris, ferè initio. Exactis deinde Regibus lege Tribunitiâ omnes leges hæ exoleuerunt. At lata ea lex est à Iunio Bruto Consule, non Tribuno: uti Liuius testatur. Rursus quod nonnullis placet, à C. Terentio Arsâ Tribuno pleb. latam esse. Lucretio, Veturio C O S S. Anno CCXC. quo anno scribit Liuius latam fuisse legem ab illo, Vt Quinqueuiri crearentur legibus de Imperio Consulari scribendis: non satisfacit. diserte namq; Liuius perlatam eam legem non fuisse affirmat. Cessit, inquit Liuius, ad ultimum maiestati Tribunus pl. & destitit. Videndum ergo an apud Pompeium mendum sit, & legendum* LEGE BRVTI IVNIA.

Tullia de legationibus liberis. *Tulit M. Tullius Cicero Consul cum M. Antonio, Anno DCXC. Ne sicut antea infinitum, sed annuum tempus earum esset. Idem lib. De legib. 2.*

Tullia de ambitu. *Tulit idem. Ne quis munus gladiatorium biennio quo magistratum petierat, petiturúsue*

turúsue erat, ederet, nisi ex testamento præstituta die. Vt senatoribus ambitus damnatis aqua & igni ad annos decem interdiceretur. Vt in plebem pœna grauior esset, quàm lege Calpurnia fuisset. Vt reis morbum excusantibus, pœna certa esset. Cicero pro Muræna, pro Sextio, in Vatin. Dio lib. 37. Dixi munus gladiatorium: cum Munus generatim ludos omnes complectatur. nam quod uir eruditißimus in Sextianam scribit non satis intelligenter feciße, qui illud in Verrem Vllum munus ædilitatis, de ludis dictum existimarunt, suaq; in scripta retulerunt. Videamus ne Suetonius nobiscum faciat, qui in Nerone, Vespasiano, Domitiano & alibi perspicue munus dixit, cum de gladiatoribus sentiret. Sed Cicero De off. 2. dubitandi causßam adimit. Crassus, inquit, fuit ludus est Aedilitio maximo munere. Munus autem id erat, quia suis impendijs ludos dabant.

V

VAleria de prouocatione & libertate populi. Tulit P. Valerius Poplicola COS. solus, Bruto collega mortuo, Anno CCXLIIII. Vt aduersus omnes magistratus, ad populum prouocatio esset. ne quis magistratus ciuem R. aduersus prouocationem uerberare, aut necare, aut pecunia multare uellet. Ne quis Romæ imperium haberet, nisi cui à populo datum esset, sacrumq; esset cum bonis caput eius qui regni occupandi consilia iniisset. Vt capitale esset, si quis iniußu populi magistratum adijsset. Vt quinq; boum & duarum ouium multa esset. Vt pecuniæ publicæ in æde Saturni reconderentur, duoq; ærarij Quæstores

ſtores crearentur. Vt plebs à portorijs & tributis præ-ſtandis liberaretur. Liuius lib. 2. Dionyſ. lib. 5. Plut. in eius uita. Val. Max. lib. 4. cap. 1. Pompon. De orig. iur.

Valeria de prouocatione. *Tulit L. Valerius Conſul cum M. Horatio, Anno CCCIIII. Ne quis ullum magiſtratum ſine prouocatione crearet: qui creaſſet, eum iusq; fasq; eſſe occidi, néue ea cædes capitalis noxæ haberetur. Liuius lib. 3. Dionyſ. 10. Eodem anno lata fuerat Duilia, qua de Conſulibus tantum cauebatur. Vide Horatia.*

Valeria de prouocatione. *Tulit M. Valerius* COS. *cum* Q. *Appuleio, Anno* CDLIII. *Ne quis qui prouocaſſet, uirgis cæderetur, ſecuríue necaretur: ſi quis aduerſus ea feciſſet, improbe facturum. Liuius lib. 10. Diligentius, inquit, quàm aliæ ſancta eſt. tertiò tum poſt Reges exactos lata, ſemper à familia eadem.*

Valeria de ære alieno. *Tulit L. Valerius Flaccus* COS. *cum C. Cinna in Marij demortui locum ſuffectus, Anno* DCLXVII. *Vt creditoribus quadrans ſolueretur. Paterculus lib. 2.*

Valeria de Syllæ dictatura. *Tulit L. Valerius Flaccus Interrex à Senatu proditus, deſtituta Conſulibus ciuitate Carbone & Mario interfectis. Vt L. Sylla perpetuus Dictator Reip. conſtituendæ cauſa crearetur, & quæcunq; is aut tanquam Conſul, aut tanquam procon-*

proconsule gessisset, rata essent. Cicero Verrin. 4. in Rullum, Appian. De bell. ciuil. 1.

Valeria de proscriptis. Tulit idem. Vt eorum bona ueneant, qui proscripti sunt: aut eorum qui in aduersariorum præsidijs occisi sunt. Vt proscriptiones uenditionesq; ad diem Cal. Iuniarum fiant. Cicero pro Sex. Roscio. ubi contumelioſe in Syllam, utrum Valeria an Cornelia dicenda sit, nescire se scribit. In Verrina 3. caput Corneliæ memoratur. Ne quis testamento proscriptum iuuaret. Sed ego neq; à Valeria, quæ nomine sic dicebatur, cum re ac ueritate esset Cornelia, id abiudico: neq; ad uerba, sed sententiam legis id refero. nam si aqua & igni eis interdictum erat, nihilo magis testamento, quam inter uiuos eis largiri licebat.

Valeria de iure ciuitatis. Tulit Q. Valerius Tribunus pl. L. Martio, Sex. Iulio COSS. Anno DCLXII. Vt de ijs qui socios ius ciuitatis appetentes clàm palámue iuuissent, quæstio haberetur. Appianus libro De bello ciuil. 1.

Valeria de defectione militum. Tulit M. Valerius Coruus Dictator, Anno CDXII. Ne cui militum secessio quam metu supplicij fecerant, quum de Capua quæ ipsorum præsidio commissa erat occupanda conspirassent, eorumq; consilium detectum esset, fraudi esset. Liuius lib. 7.

Valeria

Valeria de iure ſuffragij. *Tulit C. Valerius Tappo Tribunus pleb. Valerio, Liuio COSS. Anno DLXV. Vt Formianis, Fundanis, Arpinatibus ſuffragij latio (nam antè ſine ſuffragio habuerant ciuitatem) eſſet. Liuius lib. 38.*

Varia maieſtatis. *Tulit Q. Varius propter obſcurum ius ciuitatis Hybrida cognominatus, Trib. pl. aduerſus interceſſionem collegarum. Vt quæreretur de ijs quorum opera conſilióue ſocij contra populum Ro. arma ſumpſiſſent. Aſconius in Orat. Pro Scauro, & pro Cornelio: & in ijſdem Tullius. Val. Max. lib. 8. cap. 6. Cicero Tuſcul. 2. & in Bruto.*

Vatinia de Cæſaris prouincijs. *Tulit P. Vatinius Trib. pl. C. Cæſare, M. Bibulo COSS. Anno DCXCIIII. Vt C. Cæſari Gallia Ciſalpina cum Illyrico in quinquennium ſine ſenatus decreto, & extra ſortem mandaretur. Vt ij quos in lege nominabat, Legati, ſine Senatus decreto, cum Cæſare proficiſcerentur. Vt eidem pecunia ex ærario ad exercitum attribueretur. Vt idem coloniam Nouumcomum deduceret. Tranquillus Cæſare. Pro Balbo, & epiſt. ad Lentulum. Salluſtius in Iugurth. Plutarchus in Vita. & præſertim Cicero in Vatiniana hoc loco, Eripueráſne Senatui prouinciæ, & cet. quo ex loco coniecturam capio locum illum in media Oratione corruptum eſſe, ubi ſic legitur, Eripueriſne partes illo tempore chariſimas, partim à Cæſare, partim à publicanis: legendumq;*

Partim

Partim à Senatu. Vt partes intelligantur ſubminiſtrandæ pecuniæ, cùm Senatus ærarij diſpenſationem haberet, publicani ſæpe Remp. pecunia iuuarent. Mendum ex nota Se. ortum uidetur, pro qua imperitus ſcriptor Cæſare repoſuit.

Vatinia de repetundis. *Tulit idem. Vt qui repetundarum reus eſſet, ei alterna conſilia reijcere liceret. Cicero in Vatin. ubi Commodiorem conditionem reiectionis, pro Contentionem legendum arbitror.*

Velleia de hæredum inſtitutione. *Vide Iunia Velleia.*

Villia annalis. *Tulit L. Villius Trib. pleb. L. Manlio, Q. Fuluio COSS. Anno DLXXIIII. Quot annos nati, quemq; magiſtratum peterent, caperentq;. Liuius lib. 40. Villius autem Carolus Sigonius uir doctiſs. repoſuit pro Iulius. Hanc legem ſignificat Ouid. in Faſtis, quum ait,*

Iura dabat populo ſenior, finitaq; certis
Legibus eſt ætas, unde petatur honos.

Annus autem fuit Quæſturæ quidem non ante XXVII. Tribunatus XXX. Aedilitatis XXXVII. Præturæ XL. Conſulatus XLIII.

Viſcellia de libertinis. *Tulit (opinor) L. Viſcellius Varro COS. cum C. Fõteio, Anno DCCLXVIII. Ne libertinis hominibus qui ius annulorum aureorum adepti*

adepti non erant, eos honores qui ingenuorum proprij sunt capere liceret. Impp. l. unica, C. ad leg. Visell. l. I. C. Quando prin. act. crim. præiud. Vlpianus cap. Inst. 3. Viscellia tamen ubiq; legitur: mendose. quum Visellio-rum familia nota sit. cuius erat C. Visellius Varro, Cice-ronis Consobrinus, ut constat ex Bruto.

Vnciaria lex. *A Festo nominatur tantum libro 19. uideturq; Duilia Mœnia De unciario fœnore si-gnificari.*

Voconia de mulierum hæreditatibus. *Tu-lit Q. Voconius Saxa Trib. pleb. Cæpione & Philip-po COSS. Anno DXXCIIII. Ne qui census esset, uir-ginem néue mulierem supra quadrantem suorum bo-norum hæredem instítueret: plúsue cuiquam legaret, quàm ad hæredem hæredésue perueniret. Ne fœminæ ultra consanguineos ab intestato succederent. Cicero Verrina 3. De senect. De finib. 2. Dio lib. 56. Gellius lib. 17. cap. 5. Augustin. lib. De ciuit. Dei 3. Florus in Epit. lib. 41. Vbi Volumnius legitur pro Vo-conius. Paulus libro Sent. 4.*

LEGVM, QVARVM INCERTA SVNT nomina, recensio.

LEx semunciarij fœnoris. *Tulit.* T. *Manlio Torquato, C. Plautio* COSS. *Anno* CDVI. *Liuius lib.* 7.

Leges de ambitu. *Ne quis candidatus nomenclatore in magistratus petitione uteretur. Plut. in Cat. Vtic: Vt qui competitorē suum ambitus damnasset, pro eo substitueretur. Cicero pro Sylla. Vt qui quempiā ambitus damnasset, eius tribum assequeretur. Cicero pro Balbo. Vt qui de ambitu damnatus aliū eodem crimine damnasset, in integrum restitueretur. Cic. pro Cluentio. Vt accusatori custos apponeretur, qui uideret, quæcūq; ad accusationē pararet atq; ageret. Plutar. in Cat. Vtic.*

Lex de militia. *Vt qui ciuē ab hoste seruasset, is ab Imperatore quercea corona donaretur. Plut. in Coriol.*

Lex de carminibus infamibus. *Donatus in Terentiū, Sed quum poetæ abuti licentius stylo, & passim lædere ex libidine cœpissent plures bonos: ne quisquam in alterum carmen infame proponeret, lege lata, siluere. Lex est accepta, chorusq; Turpiter obticuit, sublato iure nocendi. Hæc Donatus, ex Horatij lib. De arte. Idem etiam in lib. Epist. 2. ad Augustū legem eandem*

dem, his uersibus significat, Quinctiam lex
Pœnaq; lata, malo quæ nollet carmine quenquam
Describi. uertere modum formidine fustis,
Ad benedicendum, delectandumq; redacti:
Sed hanc XII. tab. legem esse arbitror, de qua Cic. lib. 4. de Rep. scribit apud August. lib. De ciuit. 2. Eas autem leges peculiarem in librum retuli, quem si Dei uoluntas ferat, absolutis Institut. Commẽtarijs, perpoliam.

Lex de ciuitate Romana. Mutini Libyphœniq; danda, qui quum ab Annone Carthaginiensium Imperatore cuius præfectus fuerat dignitate sua spoliatus esset, Agrigentum Romanis prodidit. Liuius lib. 27.

Lex de Dictatore. Ne Dictatori equum cõscendere liceret. Plut. in Fabio Max.

Lex de C. Seruilio. Tulit. Cn. Seruilio, C. Seruilio COSS. Anno DL. Ne illi fraudi esset, quod patre qui sella curuli sedisset, uiuo, quum id ignoraret: Tribunus pl. atq; Aedilis pleb. fuisset, contrà quàm sanctum legibus erat. Fuerat autem C. Seruilij pater annos X. apud hostes Boios captiuus. Liuius lib. 27. & 30.

Lex de comitijs. Ne in comitijs magistratuũ absentum ratio haberetur. Sueton. & Plutar. in Cæsare.

Lex agraria paulò post C. Gracchi necem lata, τλὺ γλῶ ὑπὲρ ὧς διεφέροντο, ἐξεῖναι πιπράσκειν τοῖς ἔχουσιν. ἀπείρητο γὰρ ἐν χράνχῳ τῷ πρότερον καὶ τόδε. id

est, Vt liceret ijs qui agrum lege Sempronia possidebãt, uendere. Hoc enim lex Ti. Gracchi uetabat. Appian. lib. De bello ciuil. 1.

Lex lata *Papirio, Caruilio* COSS. An. CDXL. *Vt qui iuniorũ non cõueniſſet ad Imperatoriũ edictũ, quiq; iniuſſu abiſſet, caput Ioui ſacratum eſſet. Liuius lib. 10.*

Leges de comitijs. *Ne is qui comitijs præeſſet, ſui rationem in magiſtratu petendo haberet. Liuius lib. 10. Ne quis inſpiciat tabellam, ne roget, ne appellet. Cicero De legib. lib. 3.*

Lex ut rei *frumẽtariæ procuratio Sex. Clodio adempta Cn. Pompeio mandaretur. Cic. Pro domo ſua. Plut. in uita. Dio lib. 39.*

Lex de repetundis. *Vt euntibus in prouincias inquirendi in eos cauſſa, quos repetundarum reos fecerant, certus comitum numerus eſſet. Vt literæ ex prouincia deportatæ triduo ad Prætorẽ deferrẽtur, iudicumq; ſignis obſignarentur. Vt accuſatori ſex tantum horæ darentur. Cicero pro Flacco, ubi recentem hanc legem appellat unde apparet inter Corneliam et Iuliam aliquam fuiſſe: cum id de neutra intelligi poſſit.*

Lex apud Romanos. *Vt neq; libera neq; ſerua biberet uinum, neq; uerò clarorum uirorum quiſpiam à pube uſq; ad XXXV. annum. Aelianus lib. 2.*

Lex de magiſtratibus. *Vt numerus liberorũ in candidatis præpolleret. Cornel. Tacit. lib. 2. Videtur*

legis

legis Papiæ Poppeæ pars fuisse.

L. de sacerdotijs. *Ne duo ex eadem gente idem sacerdotium haberent. Dio lib. 39.*

L. pecuniaria. *Ne quis in argento uel auro plus* LX. HS. *posideret, quam legem Iulius Cæsar* II. COS. *confirmauit. Dio. 41.*

Lex de Quæstoribus. *Vt Quæstor ib. anno confecto redire ex prouincia liceret. Plut. in Gracchis.*

Lex de militia. *Vt ciues* R. *annos* X. *cum usus Reip. postularet, militarent. Plutarch. in Gracchis.*

Lex, *qua Flaminica Dialis sacrorum causa in potestate uiri, cætera promiscuo iure ageret. Tacit. lib. 4.*

Lex *quæ sumptum sepulchrorũ definiebat, & qui eum modũ superasset, tanta pecunia quantã præter modum impendisset, multabat. Cic. ad Att. lib. 12. epist. 33.*

Lex, P. *Scipione*, C. *Liuio* COSS. *lata per unũ è Tribul. Anno* DCVI. *Vt Belli Punici secundi administratio P. Scipioni Consuli mandaretur, ut ex delectibus supplementum conscriberet, uoluntarios quotquot posset à socijs acciperet, et ad reges ac ciuitates literas daret inscriptas populi* Ro. *nomine. Appian. De bell. punicis.*

Lex Castrensis apud Romanos. *Quæ pro desertore habet, si quis ulterius secedat, quàm unde signa audiri possint. Appian. in Libyco.*

Lex de Tribunis pl. Εἰ δήμαρχος ἐνδέοι ταῖς παραγγελίαις, τὸν δήμον ἐπιλέγεσθαι. Vt si Tribunus nõdum promissa præstiterit, eius imprimis ratio à populo Comitijs Tribunitijs habeatur. Appian. De bell. ciuil. 1.

Lex de triumpho. Ne quis triũpharet nisi qui hostium quinq; millia una acie cecidisset. Val. Max. lib. 2. cap. 3. & Dio lib. 37. Vt solis Cõsulibus & Ducibus triumphare liceret. Plutarch. in Pomp. & Caton. Vtic. Ne qui triumphaturus erat, ante triumphum urbem introiret. Plut. in Pomp.

Lex de trigeminis. ἢ πελεύσας, οἷς γένοιτο τρίδυμοι παῖδες, ἐκ τοῦ δημοσίου τὰς τροφὰς τῶν παίδων χορηγεῖσθαι μέχρις ἥβης. Vt quibus trigemini liberi nati erant, ijs ad alendos pueros sumptus de publico, suppeditetur. Dionys. lib. 3. qui propter Horatiorum laudem, eam latam, suoq; adhuc tempore obseruatã scribit.

Lex de uacatione. Appian. De bello ciuil. lib. 2. sic scribit, οὕτω δήτι ῥωμαίοις ἐπίφοβα, ὡς νόμῳ τῶν περὶ ἀστρατείας ἱερέων καὶ γερόντων ἐγγραφῆναι, πλὴν εἰ μὴ πελτικὸς πόλεμος ἐπίοι, τότε γὰρ καὶ γέροντας καὶ ἱερέας στρατεύεσθαι. Vsq; eo, inquit, Galli Romanis terribiles & formidolosi sunt, ut in lege de uacatione militiæ, quæ sacerdotibus & senib. permittitur, illud adscriptum sit, nisi si bellum Gallicum exoriatur. tum enim et senes & sacerdotes in militiam proficisci. Liuius quoq; lib. 8. tradit, exorto tumultu Gallico, Mamercum COS. iussum scribere exercitũ sine ulla uacationis uenia. quin opifi-

opificũ quoq; uulgus, & sellularij, minimè militiæ ido neum genus, exciti dicuntur. Idem præterea lib. 10. Vbi de eodem nuncio commemorat, Senatus, inquit, Iustitia indici, delectum omnis generis hominum habere iußit, nec ingenui modo, aut iuniores sacramento adacti sunt: sed seniorum etiam cohortes factæ, Libertiniq; cẽturiati. Plutarch. præterea in uita M. Marcelli, de Gallis loquens: ὃς μάλιστα, inquit, ῥωμαίοις δεῖσαι δοκοῦσιν, ἅτε δὴ καὶ τὴν πόλιν ὑπ' αὐτῶν ἀποβαλόντες, ἐξ ἐκείνου ἤ καὶ θέμενοι νόμον, ἀτελεῖς εἶναι στρατείας τοὺς ἱερέας, πλὴν εἰ μὴ γαλατικὸς πόλιν ἐπέλθοι πόλεμος. Id est, Quos maxime Romani metuisse uidẽtur, quippe à quibus urbe pulsi aliquando fuerant, ac iam tum legem tulerant, ut uacatio militiæ sacerdotibus esset, præterquã si rursus bellum Gallicum exoriretur. Item in Camillo: ὅτω ἦ οὖν ὁ φόβος ἦν ἰσχυρὸς, ὥστε θέσθαι νόμον ἀφεῖσθαι τοὺς ἱερεῖς στρατείας, χωρὶς ἂν μὴ γαλατικὸς ᾖ πόλεμος. Id est, Tantus erat Gallorum motus, ut legem Romani tulerint, ut sacerdotes militiæ uacationem haberent, præterquam si bellum Gallicũ exoriretur. Tumultu tamen, non bello Gallico, hanc fuisse consuetudinem, Cicero Philippica octaua docet, his uerbis: Grauius autem esse tumultum, quàm bellum, hinc intelligi potest, quod bello Gallico uacationes ualent, tumultu non ualent. Huius legis etiam in ea pro Fonteio meminit.

FINIS.

Pag. 15. uers. ult. pro Diodorus lege Dio.

BIBLIOTEKA ELBLĄSKA

Biblioteka Seminarium Duchownego Stanisławski Toruń

Ob. 6. II. 3326